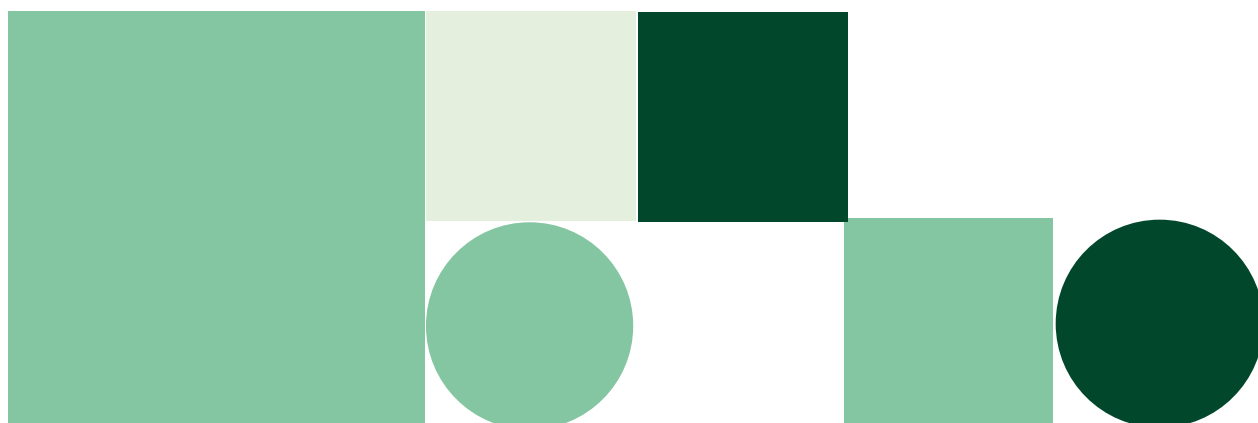

Aktivitetsrapportering fra byrådsavdelingene

Dokumentet er en sammenstilling av innsendte rapporter fra de åtte byrådsavdelingene, og beskriver alle enkelttiltak i kommunen.

Byrådslederens avdeling, Internasjonalt kontor	side 2
Byrådsavdeling for byutvikling	side 5
Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid	side 19
Byrådsavdeling for finans	side 23
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	side 25
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	side 30
Byrådsavdeling for næring og eierskap	side 46
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	side 54

Sammenstilling av rapportering fra Byrådslederens kontor, Internasjonalt kontor

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad Sekretariatets budsjettfordeling omtales i rapporten, her omtales aktiviteter for Internasjonalt kontor.

BLK-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
BLK – BLI	Deltakelse på messer, konferanser, stands/ internasjonal profilering	1 320 000	632 383
BLK – BLI	Bokmessen i Frankfurt	1 500 000	1 647 421
BLK – BLI	Nordisk hovedstadskonferanse	250 000	371 120
Totalt		3 070 000	2 656 924

2. Oppdatert oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

De tildelte midlene er brukt til tre tiltak; Nordisk hovedstadskonferanse, bokmessen i Frankfurt og til konferanser, messer og stands. Målet har vært å profilere Oslo som europeisk miljøhovedstad i alle arrangementene.

Nordisk hovedstadskonferanse og Urban Future Global Conference

Nordisk hovedstadskonferanse holdes annen hvert år i en av de nordiske hovedstedene. Oslo var vert for konferansen i 2019. Arrangementet ble avholdt i forkant av «Urban Future Global Conference – UFGC» som ble arrangert i Oslo i mai. Hovedstadskonferansen ble arrangert 21.05. i Rådhuset i et lukket arrangement med 65 deltakere fra de nordiske hovedstedene. Miljøhovedstadsåret ble presentert som eget tema på åpningen av konferansen. Arrangementet fortsatte dagen etter som en del av programmet for UFGC der ordførerne og byrådslederen deltok i en debatt om nordisk lederskap i klimapolitikken. Temaet ble valgt fordi Oslo var europeisk miljøhovedstad.

Arrangementene var svært vellykkede, bl.a. fordi Nordisk hovedstadskonferanse denne gangen ble holdt rett i forkant av UFGC og derfor kom det flere deltakere enn normalt. Byrådslederen deltok aktivt i paneldebatten på UFGC der Oslos politiske mål og arbeid med klimabudsjettet, utslippsfrie byggeplasser og elbilsatsingen var noen av sakene som ble diskutert. Arrangementene bidro til å gjøre Oslo som europeisk miljøhovedstad bedre kjent i de andre nordiske hovedstedene og for deltakerne på UFGC.

Bokmessen i Frankfurt

Det norske gjestelandsprosjektet på bokmessa i Frankfurt høsten 2019 var en av tidenes største norske satsinger på internasjonal kulturprofilering. Oslo kommune var en del av satsningen gjennom en samarbeidsavtale med Norwegian Literature Abroad (NORLA). Målet for Oslos deltakelse var å profilere Oslo som europeisk miljøhovedstad og som en urban og grønn kulturby.

Fokus for Oslo som grønn urban kulturby var åpning av nytt Munchmuseum og hovedbibliotek i Bjørvika i 2020, og prosjektet Future Library. Oslos samarbeidsavtale med NORLA inkluderte to stands på bokmessens reiselivsdelt ved inngangen til den norske gjestelandspaviljongen. Som partner fikk Oslo programmere to

sesjoner på hovedscenen i den norske paviljongen; om Miljøhovedstaden og innbyggerinvolvering, og om Future Library. I tillegg ble Oslos stand ekstra eksponert ved besøk fra kongehus og regjeringen.

NORLA beskriver messen som en suksess, med Oslo som europeisk miljøhovedstad godt synlig. Årets messe ble besøkt av om lag 300 000 mennesker, mer enn 100 norske forfattere bidro i programmet, og det anslås at en tredjedel var innom den norske paviljongen.

Det var stor interesse for Oslos budskap, både fra presse, fagpublikum og publikum. Oslo-delegasjonen stilte på et titalls intervjuer og det anslås at det tilsammen ble mer enn 100 presseoppslag på den norske paviljongen der Oslo deltok. Oslo ble profilert som en urban, innovativ og grønn destinasjon. Miljøhovedstaden og de nye kulturbyggene fikk stor oppmerksomhet. Oslo kommunes nye visuelle profil var et godt verktøy for dette arbeidet, og noe av materialet vil kunne gjenbrukes i andre sammenhenger.

Konferanser, messer, stands:

Midlene til denne satsingen har vært fordelt på tre aktiviteter:

Eurocities miljøforum

Oslo kommune deltar aktivt i Eurocities, en nettverksorganisasjon for europeiske byer. I 2019 tok Oslo, som europeisk miljøhovedstad, initiativ til å være vertskap for Eurocities miljøforum. Forumet gikk over tre dager og hadde 200 deltakere. Hovedtema for forumet var plastforurensning og Oslos rolle som europeisk miljøhovedstad. Deltakere var fagekspertter fra byer i Europa. Mange av deltakerne deltok også på studiebesøk i Oslo.

Green Week 14.–16. mai i Brussel

Oslo gjennomførte eget arrangement i samarbeid med Osloregionens europakontor under EUs Green Week. Temaet var «Zero is the new Hero: Big buyers joining forces to achieve zero emission construction sites». Det ble også gjennomført en samling i partnerskapet for Urban Agenda om sirkulær økonomi. Byrådssekretær i BLK (Tor-Henrik Andersen) deltok i en sesjon i programmet «Cities delivering a better environment through the EU Urban Agenda», hvor Oslos miljøarbeid og Oslos arbeid med Urban Agenda partnerskapet på sirkulær økonomi ble presentert.

Skolesamarbeid Oslo – Mumbai i samarbeid med Rusken

I forbindelse med besøk til Oslo av den kjente indiske miljøaktivisten Afroz Shah våren 2019 ble det tatt initiativ til et skolesamarbeid mellom Kastellet skole i Oslo og en skole i Mumbai knyttet til skoleelevers engasjement/rolle knyttet til miljø, men særlig fokus på rydding av søppel fra strender. Byrådsleder Raymond Johansen og Afroz Shah deltok i et arrangement sammen med elever fra Kastellet der det ble ryddet søppel fra en av strendene i Oslo. Initiativet ble knyttet til Oslo som europeisk miljøhovedstad, men er planlagt videreført i 2020 bl.a. gjennom et eget undervisningsopplegg basert på Klimaetatens klimapiloter.

Deltakelse på internasjonale møter/konferanser og internasjonal profilering:

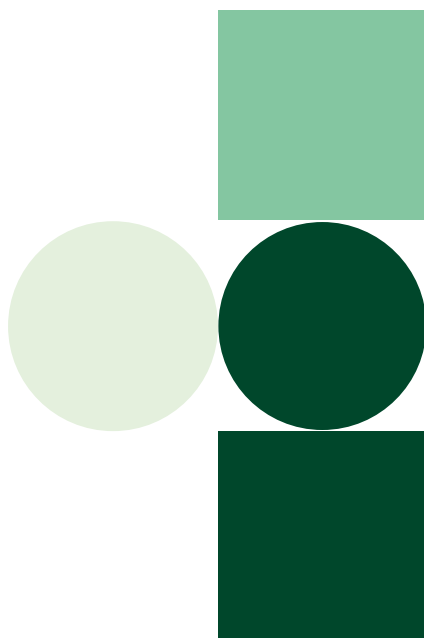
I notatet av 11.11.2018 gis det mål og føringer for BLKs rapportering på deltakelse på internasjonale møter og konferanser og for gjennomførte profileringsaktiviteter i utlandet knyttet til miljøhovedstadsåret 2019. Målet var at Oslo skulle delta på minst 40 internasjonale møteplasser og gjennomføre 10 profileringsaktiviteter i utlandet. Deltakelsen på disse aktivitetene skulle bidra til å styrke Oslos profil internasjonalt.

Oslo som europeisk miljøhovedstad har vært høyt på dagsorden i alle internasjonale aktiviteter i 2019 og det har vært stor interesse for Oslo hele året. Oslo har mottatt økt antall invitasjoner til å delta på konferanser i utlandet, og det har vært stor pågang fra byer, NGO-er og andre om å få informasjon om byens grønne løsninger, eller å få komme til Oslo for å se hva det arbeides med. Det har vært størst etterspørsel etter klimabudsjettet, arbeidet med å utvikle teknologi for CCS, utslippsfrie byggeplasser og politikken for elbil. Det er vanskelig å angi nøyaktig antall internasjonale møteplasser og antall profileringsaktiviteter, og noen av aktivitetene tilhører begge kategoriene. BLK mener samlet at måltallene er nådd.

Nedenfor nevnes noen av de viktigste aktivitetene som er gjennomført i regi av Internasjonalt kontor eller med bidrag fra Internasjonalt kontor:

- Deltakelse på møte i FN-nettverk for bærekraftsmål i Davos
- Deltakelse på eiendomsmessen Mipim i Cannes
- Green Week i Brussel
- Deltakelse på møte i UNECE i Geneve
- Møter i STRING-nettverket i Brussel, Hamburg, Bornholm
- Møter med Gøteborg Stad
- Møter i forum og arbeidsgrupper i Eurocities
- Delegasjonsreise til Shanghai
- Eurocities årsmøte i Praha
- Møte for å signere ny MOU mellom Oslo kommune og Toulouse i Toulouse
- Bokmessen i Frankfurt
- Møter med EU-delegasjonen i Brussel
- Seminar Oslo Meets Hackney i London
- Møter i Osloreionens Europakontor i Oslo og Brussel
- Møte med UNOPS i Oslo
- Konferansen The North West i Ålesund
- Besøk fra Italias miljøminister
- Nordisk hovedstadskonferanse i Oslo
- Urban Future Global Conference i Oslo
- To delegasjoner med FN-ambassadører i Oslo
- Møte hos Maridalen Rotary
- Møter med Fransk-Norsk Handelskammer
- Møte med Norway House Minneapolis, i Oslo
- Deltakelse på C40 – World Mayor Summit i København
- Deltakelse på forumsmøter i C40
- Deltakelse på COP25 i Madrid
- Deltakelse på Oslo Freedom Forum – seminar om beskyttelse av miljøaktivister
- Deltakelse på Business for Peace Award – bærekraftig næringsutvikling
- To pressebesøk fra Kina til Oslo, organisert av det norske generalkonsulatet i Shanghai og ambassaden i Beijing
- Delegasjonsbesøk i Toulouse og delegasjonsbesøk fra Toulouse i Oslo

Det vil være vanskelig å gjennomføre målinger av om deltakelse på disse aktivitetene har bidratt til å styrke Oslos profil internasjonalt. Internasjonalt kontor erfarer generelt at det har vært stor interesse for Oslo som europeisk miljøhovedstad internasjonalt i 2019.

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for byutvikling

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

BYUs-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Bykuben	Min grønne utfordring	1 530 000	1 570 206
Bykuben	Nabolagsprogrammet- koordinering	1 350 000	772 599*
Totalbeløp		2 880 000	2 342 805*

*250 000 kroner overført til avslutning av programmet i 2020.

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

Oversikten lister aktiviteter/tiltak som har mottatt delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad. I tillegg innmeldte aktiviteter som sektoren vurderer som bidrag til miljøhovedstadsprogrammet som helhet.

1. Min grønne utfordring:

Kort beskrivelse av aktiviteten:

I miljøhovedstadsåret inviterte Oslo kommune Oslos innbyggere, i alle aldre, til å ta del i markeringen av Oslo som europeisk miljøhovedstad med kampanjen Min grønne utfordring.

Min grønne utfordring skulle inspirere og engasjere Oslos innbyggere til å gjøre små eller store miljø- og klimaendringer i egen hverdag. ByKuben – Oslo senter for byøkologi - hadde prosjektansvar for kampanjen.

Kampanjen ble lansert i mai 2019, arbeidet startet i 2018 med flere medvirkningsaktiviteter, blant annet Øyafestivalen for å kartlegge hva byens innbyggere synes er viktige miljø- og klimatiltak som privatperson eller i et felleskap.

Gjennom en Messenger chatte-robot, Workplace, Facebook, Instagram, intranett og fysiske arrangementer har Oslos innbyggere hver uke blitt invitert til å prøve ut en ny grønn utfordring. Det ble til sammen laget 36 utfordringer. De ukentlige utfordringene ga Oslos innbyggere mulighet til å teste ut bærekraftige og miljøvennlige aktiviteter som de kanskje har utsatt å gjøre eller ikke tenkt på i det hele tatt. Å delta på Min grønne utfordring skulle være både gøy og viktig, og en fin mulighet til å bidra litt ekstra i miljøhovedstadsåret.

Kampanjen hadde som mål å være lavterskel, motiverende og inspirerende. Den skulle vise nytten av små og store handlinger og bidra til å styrke individets rolle i det grønne skiftet.

Utfordringene varierte i tema og ambisjonsnivå. Kampanjen skulle engasjere bredt og være relevant for alle – uavhengig av interesser og utgangspunkt- Den rettet seg mot innbyggere i alle aldre, som både bor, studerer og jobber i Oslo.

Utfordringene var en miks av miljø- og klimatiltak, for eksempel å redusere plastbruk og energi, kaste mindre mat og delta på arrangementer som Biomangfoldsuka, Strandryddeuka og Ombruksuka. Den inneholdt også bærekraftige opplevelser, som å oppleve byens skjulte grønne oaser, og utforske byens biologiske mangfold.

Min grønne utfordring ønsket på denne måten å vise frem mange av aktivitetene og opplevelsene Oslo har å by på – med et så lavt økologisk fotavtrykk som mulig.

En del av min grønne utfordring var også å vise frem alle de aktørene, prosjektene og aktivitetene som finnes i Oslo. Min grønne utfordring hadde som mål å synliggjøre det grønne skiftet og gjøre det mer forståelig.

Kampanjemateriell 2019:

- 36 utfordringer
- Facebook-poster
- Instagram-innlegg
- Workplaceinnlegg
- Plakater til stands
- Utfordrerlapper til skole og barnehage
- Tre filmer
- 40 illustrasjoner
- Konkurranser
- Materiell til Pop up-sykkel (sykkelen var på over 40 oppdrag i 2019 og besøkte 11 av byens 15 bydeler)

Målgruppe:

Målgruppen var byens innbyggere i alle aldre. Kampanjen har tatt i bruk mange ulike kanaler og arenaer og har slikt nådd bredt ut.

Prosjektet hadde et mål med å engasjere 10.000 deltakere. Det har vi klart ved å ta flere kanaler i bruk.

Eksempler:

- Deltakere i Messenger chatbot
- Følgere på Facebook – primært ByKuben, Min grønne utfordring og Oslo europeisk miljøhovedstad, samt mange virksomheter, organisasjoner og privatpersoner som delte kampanjen på sine facebooksider
- Intranett og workplace for Oslo kommunes ansatte
- Arrangementer som festivaler, konferanser og workshops
- Mitt grønne Oslo
- Pop up sykkel og stand – kampanjen fulgte med hele året
- Klimapilotene
- Bydelene – bydelsdager, arrangementer i regi av Nabolagsprogrammet

Å benytte seg av sosiale medier som kanal har visse begrensinger siden man ikke når barn og unge direkte grunnet aldersgrenser. Gjennom fysiske arrangementer har vi nådd både barn, unge og barnefamilier. For å lage utfordringene relevante for barn og unge ble det også produsert eget materiell egnet for barnehager og grunnskolen 1.-10. trinn.

Målet med kampanjen var også å nå deler av befolkningen som ikke tidligere har engasjert seg så mye i det grønne skiftet. Dette er vanskelig å måle i tall, men skriftlige og muntlige tilbakemeldinger fra brukere viser at mange har fått øynene opp for å gjøre miljøvennlige endringer i egen hverdag. Vi ser derfor et stort potensiale i å fortsette å engasjere og involvere flere av byens innbyggere.

Blant deltakere i Messenger-chatboten og sosiale medier har det vært en overvekt av kvinner som har engasjert seg i kampanjen. Undersøkelser viser at kvinner er en god målgruppe da de ofte deler sin kompetanse og engasjement videre med familie og venner. Indirekte har Min grønne utfordring nådd mange.

Å engasjere ansatte i Oslo kommune var også et mål for kampanjen. Det er mange årsaker til det. Det er viktig at Oslo kommune selv går foran som gode eksempler ved å vise frem verdien av at alle er med, uansett forutsetning. Mange av utfordringene tok utgangspunkt i kommunens miljø- og klimaarbeid og slikt sett var kampanjen veldig relevant for ansatte i kommunen.

Vurdering av resultat/effekt av tiltaket - hva er oppnådd?

Tilbakemeldingene på kampanjen har vært veldig positive. Den har klart å videreformidle kommunens ambisiøse miljø- og klimaarbeid og vise frem folkets grønne skifte gjennom illustrasjoner og konkrete tips til privatpersoner, så vel som private og offentlige virksomheter. Privatpersoner og grupper har sett nytten av egne handlinger og mange har meldt tilbake at kampanjen har inspirert til reell endring av vaner i egen hverdag og virksomhet. Kampanjen har klart å vise hvordan vi alle kan gjøre litt i egen hverdag, på en oppmuntrende, «pekefinger-fri» måte.

Eksempler på tilbakemeldinger i løpet av kampanjeperioden:

- ▶ Økt bevisstgjøring
- ▶ Fint med konkrete tips til handling
- ▶ Viktig med en påminner til handlinger man burde gjøre
- ▶ Det har gitt inspirasjon og erfaringsutveksling
- ▶ Utfordringene har bidratt til nye vaner
- ▶ Blitt bedre kjent med løsninger, verktøy, aktører og steder man kan oppsøke eller hente informasjon fra
- ▶ Utfordringene som gjaldt arrangementer og bruke byen på en ny måte har gjort at mange er blitt bedre kjent med byens mangfold

Kampanjen har ført til både små atferdsendringer, økt bevissthet og satt utfordringene som har blitt gitt i en sammenheng.

Kampanjen har også vært et stort medvirkningsprosjekt der mange aktører har bidratt med tekst, innhold, bilder og aktiviteter. Oslos innbyggere, organisasjoner og kommunale virksomheter har blitt invitert til å dele sine miljøtips og komme med innspill til utfordringer som har lagt grunnlag for de utfordringene som presenteres i kampanjeperioden. Slik er innholdet i kampanjen et resultat av et bredt samarbeid innad i kommunen, men også med andre aktører.

Kutt i miljøhovedstadens budsjett påvirket markedsføring, annonsering og distribusjon av kampanjen. Facebookposter har blitt mye delt av næringsliv, kommersielle aktører, frivillige organisasjoner, idrett og kultur så vi har nådd ut bredt.

Tematisk var det stor variasjon blant utfordringene som har vist bredden av løsninger, aktører, utfordringer og muligheter. Kampanjen har bevisst valgt å samarbeide bredt med aktører som på sin måte jobber eller engasjerer seg for en bærekraftig by. Vi mener derfor at Min grønne utfordring har gjennom sine 36 ulike utfordringer bidratt til å løfte frem og være med på å nå målene som var satt for året som europeisk miljøhovedstad:

1. Oslo skal være rollemodell for andre byer
2. Vise fram «folkets grønne skifte»
3. Styrke Oslos næringsliv
4. Øke oppslutningen om en fortsatt ambisiøs miljø- og klimapolitikk i byen.
5. Økt kjennskap internasjonalt til Oslo som internasjonalt ledende miljøby.

Antall deltakere:

Kampanjen hadde opprinnelig som mål å starte i januar 2019. Grunnet det store mangfoldet av kampanjer som fant sted i miljøhovedstadsåret ble det bestemt at Min grønne utfordring skulle starte i forbindelse med den store Strandryddeuka.

Messenger chatboten, som var en av hovedkanalene, har siden mai 2019 hatt ca. 5000 deltakere. Gjennom miljøhovedstadens pop up-syssel, festivaler, stands, bydelenes arrangementer, miljøfester på skoler og i barnehager og klimapilotene har kampanjen nådd mange barn og unge

Målgruppen barn og unger er også indirekte blitt engasjert gjennom sine foreldre, venner og familie som har deltatt i Min grønne utfordring.

Kampanjens Facebookside hadde 1400 følgere ved utgangen av 2019. Innlegg fra kampanjens landingside på miljøhovedstaden.no, kampanjens Facebookside og ByKubens facebookside har blitt mye delt av organisasjoner, privatpersoner, kommersielle aktører, samarbeidspartnere, kommunale virksomheter etc.

Siden kampanjen har benyttet flere kanaler og verktøy, der mange har deltatt uten å bruke Facebook eller Messenger-chatboten, er det vanskelig å fastslå eksakt hvor mange som har deltatt, men vi anslår minst 10 000 mennesker. Vi vil tro at uten kutt og omprioriteringer kunne kampanjen nådd ut til flere og engasjert bredere i befolkningen.

Rekkevidde av kampanjen:

Facebook:

1. Siden *Min grønne utfordring* per januar 2020

1423 følgere

1366 liker (84 % kvinner og 14 % menn)

Beste post: Spredning til 15.402 unike brukere

Totalt 79 innlegg fra denne Facebooksiden med snitt rekkevidde per betalte visning på 2564.

Totalt 202 556 visninger.

Snitt rekkevidde per visning organisk: 790

Totalt 62 410 visninger.

2. Siden *ByKuben*

5233 følgere

4990 liker (73 % kvinner og 25 % menn +)

Totalt 43 innlegg fra denne siden med snitt rekkevidde organisk og betalte innlegg 1600 visninger per innlegg.

Fra *Min grønne utfordring* sin Facebookside har annonsene blitt vist til 104 039 personer og vi har totalt hatt 623 819 visninger. I tillegg kommer organisk spredning og alle aktørene og samarbeidspartnerne som også har delt innleggene. Totalt 68 800 visninger.

Landingside:

Kampanjen lå med en egen fane på miljøhovedstaden.no. Flere av artiklene hadde over sju minutters gjennomsnittlig lesetid. Dette er et tall som bekrefter at kampanjen har engasjert.

Nyhetsbrev fra Miljøhovedstaden:

Utfordringene ble ofte distribuert gjennom dette nyhetsbrevet.

Annonsering i sosiale medier:

Totalt er det brukt 95.000 kroner til annonsering av kampanjen i sosiale medier gjennom ByKuben sine kanaler.

Beskriv eksisterende eller nye samarbeidspartnere innad i kommunen eller med eksterne samarbeidspartnere:

Kommunale virksomheter: Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten, Klimaetaten, Rusken, Spirende Oslo, Renovasjonsetaten og Plan- og bygningsetaten er etater som vi har jobbet tett med i utforming av kampanjemateriell. Innholdet i utfordringene har vært koordinert med kommunale satsinger og løpende miljø- og klimaarbeid i Oslo kommune.

Eksterne samarbeidspartnere som LOOP, Hold Norge Rent, Naturvernforbundet, Framtiden i våre hender, Matprat, Matvett, WWF Norge, Miljøagentene, Sneipfritt, Restarters, Debio, Økouka, Passion for Ocean, Oslo Maraton har bidratt ekstra inn i kampanjen.

Andre aktører vi har hatt dialog med om innholdsproduksjon og distribusjon er blant annet Fretex, Tise, OBOS, BAMA, VisitOslo, Too Good To Go og Norsk Gjenvinning.

Kampanjemateriell og filmer:

<https://www.miljohovedstaden.no/om-min-gronne-utfordring>

Hovedfilm kort versjon:

<https://vimeo.com/345458246>

Hovedfilm lang versjon:

<https://vimeo.com/345457848>

Artikkel i KlimaOslo:

<https://www.klimaoslo.no/2019/08/28/min-gronne-utfordring/>

Illustrasjonene nominert i internasjonal konkurranse:

<https://gknordic.com/no/16-x-hurra-for-16-nominasjoner-i-cma/>

ByKuben skal videreføre kampanjen i 2020 med månedlige utfordringer. Det er også aktører som ønsker å benytte Min grønne utfordring til å lage egne kampanjer. Det stiller ByKuben seg positive til.

Kampanjen har vist at mange lot seg engasjere av denne lavterskel, morsomme kampanjen. Vi kan derfor anta at (motivasjonen) mange ønsker å lære mer og gjøre små og store forbedringer i egen hverdag

Uke 18. Bli med på Strandryddeuka
Uke 19. Si nei takk til plastposen
Uke 20. Plant for byens minste innbyggere - insektene
Uke 21. Kast mindre mat
Uke 22. Spis mindre kjøtt
Uke 23. Ta #5forhvalen
Uke 24. Ha med egen vannflaske
Uke 25. Bli med på Biomangfoldsuka
Uke 26. Kildesorter alt
Uke 27. Gode ferievaner
Uke 28. Turist i egen by
Uke 29. Gjør grillingen grønnere
Uke 30. Opplev Oslos stillhet
Uke 31. Fang mikroplasten
Uke 32. Plastfri uke
Uke 33. Besøk Oslos urbane dyrkere
Uke 34. Prøv plogging
Uke 35. La bilen stå
Uke 36. Kutt ned på matsvinn
Uke 37. Rydd i boden
Uke 38. Hold høsten ren
Uke 39. Bli med på Økouka
Uke 40. Spis høstens råvarer
Uke 41. Ta vare på det du har
Uke 42. Gi elektrisk avfall nytt liv
Uke 43. Spar på vannet
Uke 44. Plastsmart uke
Uke 45. Spar på energien
Uke 46. Kjøpestopp
Uke 47. Ikke bruk toalettet som søppelkasse
Uke 48. Bli med på Ombruksuka
Uke 49. Ønsk deg brukte gaver til jul
Uke 50. Slank restavfallet
Uke 51. Miljøvennlig jul
Uke 52. Inviter til overskuddsbord
Uke 1. Planlegg et godt nytt år - velkommen 2020

2. Nabolagsprogrammet – se eget vedlegg for omtale

3. ByKubens miljøhovedstadsaktiviteter

I tillegg til Nabolagsprogrammet og kampanjen Min grønne utfordring har ByKuben vært involvert i flere aktiviteter i miljøhovedstadsåret. De fleste aktivitetene er blitt gjennomført i Myntgata 2 der ByKuben disponerer tre møterom og et stort gårdsrom med hage og lekeapparater. Med dette som ramme har ByKuben alene og i samarbeid med både kommunale virksomheter, frivilligheten, organisasjoner, start ups, undervisningsinstitusjoner, kunst og kultur hatt over 3500 besøkende i Myntgata i 2019.

I Myntgata:

- Seminar om selvbygging i samarbeid med Ormsundveien Økogrend, Fragment og Nøysom Arkitekter.
- Hagefest med ombruk i fokus som åpningsarrangement til UFGC-konferansen. Konserter, dans, overskuddsbord, hageleker og servering av lokal, bærekraftig mat.
- «Miljøcamp» som del av Studentslippet for nye studenter i Oslo i august.
- Barnas arkitekturdag i samarbeid med Nasjonalmuseet, Deichman, OAT og Bilfritt Byliv.
- «Gi bort-marked» for brukt vintersportsutstyr i samarbeid med Bymiljøetaten, Renovasjonsetaten, Skiforeningen og BUA i både mai og november.
- Fotoworkshop om gjenbruk av vann.
- Fotoutstilling om det sirkulære Oslo med bilder som viser eksempler på det som rører seg innen ombruk, gjenbruk, deling, låning og ressursutnyttelse i byen vår.
- Studiebesøksordning: Myntgata 2 og ByKuben-salen har blitt hyppig brukt til studiebesøk, og ByKuben har bidratt med innlegg ved flere anledninger.

På andre arenaer:

- Mini-utstilling med grønt besøkskart «Green Life Oslo» på Salt under åpningshelgen i januar 2019.
- Feiring av Oslo som miljøhovedstad med kaffe og boller til forbipasserende med Bilfritt Byliv på Christian Fredriks plass.
- Foredrag om byøkologi og grønne tak for Utdanningsetaten.
- Distribusjon av grønt besøkskart til internasjonal presse og internasjonale delegasjoner, konferanser, via blant annet Visit Oslo. Målgruppe; turister i egen by og besøkende til Oslo. Tydelig miljø- og klimabudskap.
- Bidrag til konferanser: Under IFLA, verdenskongressen for landskapsarkitektur, bidro ByKuben til to sesjoner om byøkologi. Under Arkitekturdagen (av NAL og Oslo Arkitekturtriennale OAT) bidro ByKuben som samtaleleder om temaet «nedvekst».

ByKubens bidrag til å nå målene til Oslo europeisk miljøhovedstad (fem indikatorer)

ByKuben har bidratt med å vise frem bredden av aktører, aktiviteter og tiltak i Oslo, som for eksempel fra byens innbyggere, næringsliv, ideelle organisasjoner kommunale virksomheter, frivilligheten, kultur og idrett.

Med Nabolagsprogrammet og kampanjen Min grønne utfordring, samt aktiviteter og prosjekter i Myntgata 2, har ByKuben bidratt til å nå følgende mål:

1. *Oslo skal være rollemodell for andre byer*

ByKuben har vist frem at Oslo kommune har etablert et eget byøkologisk senter med fokus på både det sosiale og hensyn til naturen – et økt samspill mellom mennesker og natur i byen. ByKuben har bidratt til å gi besøkende fra både inn- og utland innsikt i hvordan Oslo satser på en helhetlig bærekraftig byutvikling.

2. *Vise fram «folkets grønne skifte»*

Gjennom Nabolagsprogrammet og min grønne utfordring har vi løftet fram aktører, grupper og enkeltindivider som engasjerer seg for en bærekraftig byutvikling, som setter hensyn til natur, miljø

og gode sosiale relasjoner høyt. For eksempel: borettslag som har gjort store grep for å ivareta og styrke det biologiske mangfoldet i nærmiljøet og studentbedrifter som vil bekjempe urban og marin forsøpling. Dette har vi gjort ved å arrangere workshops, foredrag, seminarer, utstillinger og familiedager i Myntgata 2. Vi har også lånt ut våre lokaler til små og store aktører som jobber med det grønne skiftet på ulikt vis. Dette har bidratt til et variert publikum og besøkende i ByKubens lokaler.

3. *Styrke Oslos næringsliv*

ByKuben har særlig fokus på bærekraftige løsninger og løfter frem og samarbeider med næringsliv som tar hensyn til byens helhet og økologi og som viser vei for det grønne skiftet. Gjennom det grønne kartet har aktører blant Oslos grønne næringsliv blitt løftet frem. ByKuben har også hatt møter, prosjekter og samarbeid med næringsaktører innen blant annet bærekraftig mat, ombruk, gjenbruk, byutvikling og biologisk mangfold.

4. *Øke oppslutningen om en fortsatt ambisiøs miljø- og klimapolitikk i byen.*

Et av ByKubens hovedmål er å styrke innbyggernes eierskap til det grønne skiftet, og engasjere og inspirere byens innbyggere til å ta en aktiv del i Oslos bærekraftige utvikling. Kampanjen Min grønne utfordring har løftet frem miljø- og klimaarbeidet i kommunen, som for eksempel tjenester som gjør hverdagen vår grønnere og enklere. Ved å vise frem konkrete eksempler og skape møteplasser mellom innbyggere og tjenestestedene mener vi at vi har opplevd et økt engasjement og forståelse for de mål Oslo har satt seg. Gjennom Nabolagsprogrammet har bydelene kommunisert ut tiltak innen klima- og miljø til sine innbyggere.

5. *Økt kjennskap internasjonalt til Oslo som internasjonalt ledende miljøby.*

ByKuben har tatt imot studiebesøk, holdt presentasjoner på internasjonale konferanser og seminarer, snakket med en rekke utvekslingsstudenter på studentarrangementer, og samarbeid med Oslo City Studio. I disse anledningene har ByKuben presentert kommunens ambisiøse arbeid med byøkologi, klima og miljø til et internasjonalt publikum. Flere av ByKubens filmer har blitt produsert med engelske undertekster, slik at de kan nå mennesker utover våre landegrensene.

ByKuben har også distribuert over 15 000 grønne kart som er på engelsk. Alt fra ambassader og handelskamre til VisitOslo og konferanser har selv oppsøkt ByKuben for å få kart til distribusjon i sine nettverk. Kartets formål er å vise frem det blå og det grønne i byen, bærekraftige aktører innen kultur, opplevelser og mat. Kartet viser tydelig at Oslo er en by som har sterkt fokus på alt fra avfallshåndtering, grønne og sosiale møteplasser, utslippsfri og kollektiv transport, bekkeåpninger til en bred satsing på urbant landbruk.

Samlet vurdering av miljøhovedstadsåret fra ByKuben og deres prosjekter:

- a. *Vurdering av resultater og effekt av ByKubens aktiviteter i miljøhovedstadsåret og verdi utover 2019 (kortsiktige og langsiktige miljøresultater, ringvirkninger av tiltak, nye samarbeid, interne prosesser profilering, annet)*

ByKuben har nådd ut med informasjon om byøkologi, miljø og klima til et større publikum i miljøhovedstadsåret ved at arrangementene har nådd et bredt publikum, og at samarbeidsaktørene har blitt flere og nye enn det vi hadde før. Miljøhovedstadsåret var som et slags springbrett for ByKuben til å utvide vårt nettverk, gjøre lokalene våre bedre kjent, samt kommunisere prosjektet vårt ut til flere.

2019 har også vært et år ByKuben har kunnet tilegne oss ny kunnskap og få oversikt på store og små aktører, prosjekter og aktiviteter som rører seg i Oslo. Det at miljø har vært høyt prioritert hos mange aktører i 2019 har gitt rom for å samarbeide med flere aktører enn ellers, noe som har styrket ByKubens nettverk av samarbeidspartnere og kontakter.

Sekretariatet i Miljøhovedstaden har produsert mye materiell som vi har hatt stor nytt og glede av i 2019 og som vi kommer til å bruke videre i 2020.

- a. *Vurdering av miljøhovedstadsåret på overordnet nivå (har markeringen bidratt til økt miljøfokus, nye samarbeid, forbedret interne prosesser, hvordan har valgte gjennomføringsmodell fungert, hva*

har fungert godt, hva kunne vært gjort annerledes, hva kan kommunen trekke lærdom av til andre tverrsektorielle satsinger?)

Miljøhovedstadsåret har bidratt til et økt miljøfokus hos mange av ByKubens samarbeidspartnere. For ByKuben har året i stor grad bidratt til nye samarbeid, og utvidet og styrket vårt nettverk. Gjennom kampanjer, prosjekter, møter, arrangementer og utlån av våre lokaler har vi kommet i kontakt med små og store aktører som vi ikke hadde så godt kjennskap til fra før, eller blitt mye bedre kjent med aktører som vi kjente fra før. Dette har resultert i framtidige felles prosjekter, så vel som en større oversikt på hva som rører seg innen dette feltet i Oslo.

Tilskuddene fra Miljøhovedstaden har vært viktige for mange av ByKubens samarbeidspartnere, ved at de har muliggjort å prioritere arbeid med miljø, klima og bærekraft. Det at bydelene fikk øremerkede midler til arbeid med miljø og klima har også bidratt til å løfte fram og koble sammen arbeid og aktører innen lokal, bærekraftig utvikling i Oslo (se egen rapport for mer inngående beskrivelse).

Generelt har miljøhovedstadsåret betydd veldig mye for de som bruker av sin fritid eller som daglig jobber med miljø og klimaoppgaver. Møteplassene som er blitt skapt i regi av Miljøhovedstaden har betydd enormt mye for det videre arbeidet i Oslo.

At små og store aktører er blitt sett og løftet frem har hatt stor betydning.

Alle har blitt invitert til å være med og tilskuddsordningen i regi av Miljøhovedstaden har vært et viktig springbrett og anerkjennelse for alle. Miljøhovedstaden har vist at de har klart å drive reell medvirkning og de har lagt grunnlag for videre tverrfaglig samarbeid og nettverk i denne byen som kanskje ikke hadde blitt realisert uten et så aktivt, målrettet og inkluderende sekretariat som Oslo europeisk miljøhovedstad hadde i 2018 og 2019.

Gjennom Nabolagsprogrammet og andre samarbeidspartnere har vi fått mange tilbakemeldinger på miljøhovedstadsåret og særlig sekretariatets innsats med å skape gode nettverksmøter har blitt særlig løftet frem. Det har vært en arena for inspirasjon, etablering av samarbeid, utvikling av ny kunnskap, mulighet til å «løfte blikket» m.m.

Kommunen og Oslo europeisk miljøhovedstad etter 2019:

Kommunen bør ta med seg det gode samarbeidet på tvers av virksomhetene inn i videre arbeid. Kommunen må legge bedre til rette for samarbeid på tvers av virksomheter og geografi i byen slik det var rom for i 2019.

Vi må også fortsette å være miljøhovedstad. Materiell og kampanjer bør og kan gjenbrukes. Ikke alle byens innbyggere og virksomheter har full forståelse for hvorfor vi ble miljøhovedstad og hvordan vi alle sammen kan og bør fortsette det gode arbeidet. Her bør kommunen som helhet ta med satsingen og budskapet videre.

Gjennom grønne midler og øremerkede midler kan også kommunen og bydelene gi bærekraftige aktører en nødvendig starthjelp til å sette i gang prosjekter i nærmiljøet eller prosjekter som berører hele byen. Dette har vist seg å være et godt og «rimelig» tiltak for å løfte frem det sosiale og bærekraftige engasjementet og arbeidet i Oslo.

4. Urban Future Global Conference

Urban Future Global Conference (UFGC) var et av hovedarrangementene i programmet for Oslo som europeisk miljøhovedstad. Konferansen markerte samtidig FutureBuilds 10-årsjubileum. UFGC fokuserer på moderne byutvikling gjennom nye bærekraftige ideer, hvor målet er å lære av hverandres erfaringer.

Konferansen hadde 315 foredragsholdere fra 38 ulike land (og 6 kontinenter), fordelt på 98 sesjoner. 82% av sesjonene var fulltagnet. Kvinneandelen blant foredragsholderne var 41%.

UFGC er en fagkonferanse som dekker bredt, alt fra byplanlegging, mobilitet, ressursforvaltning, kommunikasjon og ledelse. Vår vurdering er at vi nådde målgrupper innenfor alle disse feltene, med antatt

størst nedslagsfelt blant arkitekter, planleggere og politikere. Konferansen hadde 2601 deltakere fra 58 land. 911 av deltakerne var fra Norge. Det deltok 173 representanter fra 111 ulike byer.

Konferansen tiltrakk seg 56 journalister fra 18 forskjellige land, og fikk omfattende pressedekning i blant annet Australia, Østerrike, Tyskland, Italia, Nederland, Portugal, Spania og Storbritannia.

Vurderinger av resultater/effekt av tiltaket:

Konferansen var en viktig tverrfaglig og internasjonal møteplass for alle involvert i det globale grønne skiftet. Vi samarbeidet med en internasjonal aktør (UFGC) og nådde derfor et betydelig større internasjonalt publikum. Vi mobiliserte og involverte også bredt på nasjonalt plan, og nådde nok i sum bredere ut enn det vi vanligvis gjør på våre konferanser.

Gjennom konferansens foredrag, og deling i sosiale medier fra bidragsyttere og deltakere med betydelig rekkevidde, ble konkrete eksempler på bærekraftig byutvikling fra Oslo spredt over hele verden. Vi har fått økt oppmerksomhet rundt FutureBuilt programmet og et betydelig større internasjonalt nettverk. I forbindelse med konferansen hadde vi også samarbeid med UD, som bidro økonomisk til å sende journalister til Oslo, og det har ført til mange gode oppslag om Oslo som miljøhovedstad i internasjonale aviser/tidsskrifter.

Vår vurdering er at konferansen vil ha en positiv effekt langt ut over 2019. UFGC 2019 bidro til å sette Oslo på kartet som en ledende by i den globale innsatsen for å løse klimakrisa, og brakte sterke krefter fra inn- og utland sammen. Verdien av slike nettverk og forbindelser er stor. Tilbakemeldingene fra deltakerne er overveldende positiv, både når det gjelder innhold og nettverksbygging, og hele 72% av de spurte deltakerne svarte at de syns konferansen var «Fantastisk». Vi får nå i kjølvannet av konferansen svært mange henvendelser om foredrag, bidrag til forskning, intervjuer til tidsskrift osv.

Beskriv eksisterende eller nye samarbeid:

Konferansen ble støttet av et nettverk på over 90 ulike aktører (se partnerliste) som på ulike måter bidro til gjennomføringen og innholdet. For mer informasjon om dette nettverket ber vi dere ta kontakt med FutureBuilt-sekretariatet.

Rekkevidde sosiale medier:

Twitter/Instagram/LinkedIn:

- ▶ 738 300 aktiv rekkevidde (Twitter)
- ▶ Foredragsholderne hadde til sammen 2.43 millioner følgere, som delte flittig underveis.

Facebook:

- ▶ Anslått > 2 000 000 post reach

Film: <https://www.urban-future.org/previous/>

Bilder: <https://www.urban-future.org/media/#images2019>

5. Oslo, byen i bevegelse

PBE laget fem filmer om Oslos grønne byutvikling til UFCG 2019, i anledning miljøhovedstadsåret. Filmene viser ulike sider av Oslos grønne byutvikling, fortalt og vist gjennom innbyggere av byen. Ingen av dem er skuespillere. Alle filmene er laget med både engelsk og norsk teksting.

De fem filmene:

«Min by»: Filmen handler om Fjordbyen og miljøvennlige bygg, fortalt av arkitektstudenten.

«En dag i Oslo»: Filmen handler om det å kunne gå på ski og bade på én og samme dag, samt hvor lett det er å komme seg rundt med offentlig transport. Fortalt av en badeentusiast og hobbymosjonist.

«De små tingene»: Filmen handler om butikksjefen i en leketøysbutikk i sentrum, som omstiller seg til det grønne skiftet både på jobb og privat.

«Hva som kan bli»: Denne handler om Hovinbyen, Oslos største byutviklingsområde. Her ser vi Hovinbyen gjennom fotografens øyne.

«En ung by»: Den handler om bruken av byen og byrommene, og er fortalt av kompisgjengen som skater.

Målgruppe nådd:

Besøkende på Urban Future-konferansen, lesere av ByplanOslo og mottakere av nyhetsbrevet fra ByplanOslo, følgere av bl.a. PBE, Klimaetaten, Miljøhovedstaden, Visit Oslo og Oslo kommune på Facebook, alle ansatte i Oslo kommune via Workplace.

Vurdering av resultater/effekt av aktiviteten:

God spredning og mange kommentarer. Stort sett positive tilbakemeldinger. Selv synes vi at filmene viser hvordan Oslo har endret seg, og hvilke endringer som venter, på en god, lettfattelig og virkningsfull måte, med innbyggerne i sentrum.

Filmene ble laget med Oslo kommune som avsender og har levetid langt utover miljøhovedstadsåret. Ingen konkrete planer fra PBEs side akkurat nå, men kun fantasien setter grenser egentlig. De er særlig egnet for konferanser og sosiale medier.

Lenker til omtale/filmer:

<https://magasin.oslo.kommune.no/byplan/oslo-byen-i-bevegelse>

<https://www.facebook.com/pg/Planogbygningsetaten/videos/>

6. OsloByliv – fagkonferanse og bylivsdag, 30. august og 31. august

2019 markerer avslutningsåret for Program Bilfritt byliv. I forbindelse med Miljøhovedstadens mobilitetsuke laget vi en fagkonferanse som var gratis og åpen for alle på Sentrum scene den 30. august: OsloByliv-konferansen: Hvordan skape en levende by? På konferansen var internasjonale eksperter som Gil Penalosa, Dr. Cara Courage og Alferdo Brillembourg invitert til å belyse dette temaet

Dagen etter arrangerte vi OsloByliv i Øvre og Nedre Slottsgate. Dette var et arrangement som markerte åpningen av Øvre Slottsgate som ny gågate i Oslo – et av Program Bilfritt bylivs viktigste tiltak i 2019. Arrangementene i gatene ble fylt av aktiviteter for hele familien. Her fikk vi vist frem smakebiter av hvordan Oslo sentrum kan oppleves i fremtiden med bedre tilrettelegging for gående, syklende og bylivet. Arrangementet er også et godt eksempel på samskaping hvor aktørene i gata selv ble invitert til å bidra til å utforme bylivsdagen.

Målgrupper:

Konferansen: Fagmiljø, offentlig administrasjon, studenter. 600 deltakere.

Bylivsdag: Alle: barnefamilier, studenter, voksne, pensjonister, turister m.m.

Vurdering av resultater/effekt av aktiviteten:

Bylivskonferansen: fagdebatt om byliv, mobilitet, fysisk design for å fremme byliv m.m.

Bylivsdagen: Vist frem resultater fra satsingene i Program Bilfritt byliv, samt gitt en smakebit på hvordan sentrum vil utvikles over de neste årene i en mer menneskevennlig retning med fokus på gående, syklende og byliv.

Rekkevidde i sosiale medier:

Annonser på sosiale medier (sett i antall):

- › OsloBylivs-konferansen 30. august: 326 652.
- › OsloByliv 31. august: 710 835.

Eksisterende og nye samarbeid:

Program Bilfritt byliv har vært et stort tverretatlig og tverrfag samarbeidsprosjekt i Oslo kommune.

Samarbeidet har vært mellom BYU (ledet programmet), MOS, EHA, NOE og KIF, med underliggende etater.

Bylivsdagen 31. august: Alle bylivsdagene Bilfritt byliv har laget er etter samskapingsprinsippet. På OsloByliv 31. august samarbeidet vi med:

Aktører i gata:

- › Viking Biking
- › Nordisk biblemuseum
- › Gaia
- › Nordmann Riser
- › Rådhusgaarden
- › Pakkhuset
- › Sentralen
- › Allkopi
- › Fru Kvist

Eksterne:

- Tidvis
- Sjakkforbundet
- BOHA
- Visit Oslo
- Omlek
- Kreftforeningen
- EVO sykler
- HC-forbundet
- Oasis isbar
- Tangoverkstedet

Film:

<https://www.facebook.com/bilfrittbyliv/videos/665970540559891/>

Ytterligere omtale:

<https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/slik-bygger-vi-oslo/bilfritt-byliv/oslobyliv/#gref>

7. Hovinbykonferansen 2019

Den første internasjonale Hovinbykonferansen ble holdt i mars 2015 i oppstarten av planarbeidet med Strategisk plan for Hovinbyen. Hensikten med denne andre konferansen var på den ene siden å skape oppmerksomhet rundt den pågående byutviklingen i Hovinbyen og på den andre siden tilby en arena for kommunikasjon og felles problemløsning for berørte parter, beslutningstakere og ulike fagfolk. Mange deler av Hovinbyen er ferdig utviklet, flere er under utbygging, mens andre fortsatt befinner seg på planstadiet. Konferansen satte fokus på denne dynamikken og fortsatt uløste oppgaver. «Hovinbyen in the making» inviterte til konkret felles problemløsninger og samarbeid.

Konferansen bidro til å holde Hovinbyen dagsaktuell. Den ga deltakerne og organisatorene ny innsikt i konferansens tematikker, samt ga dem en arena å møtes på.

300 besøkende. Se over for målgrupper: 20 personer fløy inn (foredragsholdere/EUROCITIES, samt deltakere fra Gøteborg). Engelsktalende akademikere var også blant deltakerne (rundt 10 personer). Det er et potensial for høyere grad av internasjonal deltakelse.

Den viktigste målgruppen var lokale aktører i Hovinbyen, som vi klarte å involvere i stor grad. Mer enn 70 aktører (offentlige og private) var med på å lage parallellsesjonene. Gjennom EUROCITIES kom det flere internasjonale, i tillegg til forelesere, Gøteborg stad, internasjonale studenter og professorer ved universiteter etc. I tillegg kom det kommunalt ansatte, politikere, eiendomsutviklere, planleggere, arkitekter, studenter, kunstnere, byutviklere m.m.

For å realisere konferansen har vi samarbeidet med private og offentlige aktører. Det var viktig å ha med eiere, utviklere og brukere i planleggingen da det er de som faktisk skal jobbe videre med Hovinbyen, parallelt med offentlige etater og foretak. Konferansen har ikke gitt oss nye samarbeidspartnere, men heller en felles forståelse av kvaliteter og utfordringer i dagens Hovinby og den fremtidige.

Rekkevidde i sosiale medier:

Facebook:

- Annonse 1: «Sett av dagene 14. og 15. oktober i kalenderen din nå!».
Varighet: 5 dager (21.6.-26.6.2019)
Rekkevidde totalt: 5695 personer (59,4% kvinner, 41,6% menn)
- Annonse 2: «Nå kan du melde deg Hovinbykonferansen!»

- Varighet: 10 dager (15.8-25.8.2019)
Rekkevidde totalt: 13 426 personer (55,7% kvinner, 45,3% menn)
- ▶ Annonse 3: «Du kommer vel på Hovinbykonferansen?»
Varighet: 5 dager (18.9-23.9.2019)
Rekkevidde totalt: 3298 personer (53,3% kvinner, 46,7% menn)
 - ▶ Annonse 4: kun rettet til akademia og utvalgte fag- og bransjemiljøer i utlandet (smal målgruppe)
Varighet: 7 dager
Rekkevidde: 1865 personer

Instagram:

- ▶ Annonse
«Hovinbykonferansen: Du har vel meldt deg på?» Sveip og registrer deg!
Logo+alle foredragsholdere.
Varighet: 10 dager (6.9.16.9.2019)
Oppdagelse: 1483 personer
Samhandling som er reagert med å gå til nettsted: 116
Eksponert for antall personer: 20 214 personer (58% kvinner, 42% menn)

8. Oslo bys arkitekturpris, åpning og utdeling

Kort beskrivelse av tiltaket:

Oslo bys arkitekturpris har blitt delt ut siden 2002. I statuttene for prisen heter det blant annet at prisen kan tildeles bygg og landskapsarkitektur som avspeiler verdier i de stedlige naturforutsetninger, utvikler og fornyer en effektiv arealutnyttelse og at ressurs- og miljøvennlig byggeri vil bli vektlagt på linje med tiltak som forsterker Oslos rolle som hovedstad.

Prisen for 2019 gikk til Vega scene, der juryens begrunnelse var knyttet til prosjektets bærekraft i bred forstand – økonomisk, sosialt og miljømessig, og videre dets blågrønne, flerfunksjonelle tak som ivaretar overvannshåndtering og bidrar til biologisk mangfold, samt dets lavkostpremiss.

I forbindelse med miljøhovedstadsåret ble det i forkant av 2019 foreslått at miljøaspektet ved prisen skulle bli en tydeligere faktor. Denne endringen ble ikke gjennomført, av frykt for at færre skulle melde på kandidater. Imidlertid ser vi at vi at det miljømessige aspektet har blitt tydeligere vektlagt, så også i 2019 med vinneren Vega scene og hedrende omtale til overvannshåndtering i gateanlegget i Deichmans gate/Wilses gate og miljøvennlig byggeri i samspill med natur og omgivelser i Nordtvet gård barnehage.

I forbindelse med utdelingen av prisen er det arrangert en utstilling på Fridtjof Nansens plass ved Rådhuset, fra 13. september til 30. oktober. Utstillingen er utarbeidet i gjenbruksmaterialer.

Opptakten til selve utdelingen var en fagdag der Ida Winge Andersen holdt foredraget «Det nye gamle», om ombruk og gjenbruk i byggerier, Mette L'orange snakket om bruk av farger i bymiljøet, og Ole Schrøder fra danske Tredje Natur holdt foredraget «Menneskelige løsninger på menneskeskapte problemer», om arkitektens rolle i løsningen på klimaspørsmålene.

Både folk flest gjennom utstillingen på Fridtjof Nansens Plass og arkitekturfaglig interesserte delen av befolkningen gjennom det generelle prisarbeidet og utdelingen av prisen. Svært vanskelig med anslag på besøkende når det gjelder utstillingen. Den sto i seks uker på Fridtjof Nansens Plass ved Rådhuset, og var tilgjengelig døgnet rundt. Det var alltid folk der når vi som jobber med prisen var innom/gikk forbi, og det har kommet tilbakemeldinger fra flere som arbeider på Rådhuset om at det har vært positive kommentarer fra folk som har kommet dit på møter. Utstillingsåpningen og fagdagen hadde anslagsvis 100-150 besøkende hver.

Det er usikkert om noe spesifikt har blitt oppnådd på grunn av tilknytningen til Oslo som miljøhovedstad. Imidlertid er det tydelig i utviklingen av prisen gjennom de siste årene at miljø- og klimautfordringer får en stadig mer sentral rolle. Dette gjelder både utstillingsåpning, selve vurderingen av kandidatene og når det gjelder foredragsholdere på fagdagen i forbindelse med utdelingen.

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad:

Tiltak i EHA-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Bydelene	Nabolagsprogrammet – bydelene	7 500 000	6 674 080*
Bydel Grünerløkka	DIT – Do it together, BoSIn	600 000	0**
Bydel Grorud	Bikubesesong, BoSIn	300 000	0**
Bydel Sagene	Sykkelverksted, BoSIn Sagene	150 000	0***
Totalt			

*100 000 overført til 2020 ** Beløp overført til 2020 ***Prosjektet ikke gjennomført med disse midlene

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

1. Nabolagsprogrammet – se egen rapport
2. Do It Together-prosjektet – BoSIn Bydel Grünerløkka

Kort beskrivelse aktiviteten/prosjektet:

DIT-prosjektet i Bydel Grünerløkka utvikler en fremtidsrettet modell gjennom en fremtidsrettet kvalifiseringsplattform for ufaglærte arbeidsplasser i det grønne skiftet.

Prosjektet har etablert D20 – Dælenenga sykkelhub, som er et sykkelverksted og en møteplass i nabolaget. D20 er et flerbrukslokale midt i bydelen, som bidrar til samhandling på tvers av tjenestesteder og mellom innbyggere. Siden oppstarten har lokalet huset en rekke arrangementer som blant annet Nabloagsmekk, byttemarked i regi av Grünerløkkamødrene, SykkelSwap, norsk kafé i regi av Familiehuset, Jobbsøkekurs i regi av Caritas, «Opp på sykkel»-kurs for minoritetskvinner og Sunn start i regi av Helseetaten, som alle har bidratt som positive arenaer for samhandling mellom bydelens innbyggere. I tillegg har lokalet vært benyttet til møte-, seminar-, og kursvirksomhet blant et spekter av bydelens tjenestesteder.

D20 har ordinære åpningstider, og er et sykkelverksted og lokale med lav terskel. Prosjektets ansatte har fått løpende kompetanseheving, og et tidligere sykkelbud har nå fått samme stilling hos en privat virksomhet.

Prosjektet har jobbet med utvikling blant annet gjennom spredning og samarbeid med andre bydeler, kommuner og private aktører. Dette har ledet til flere nåværende og potensielt fremtidige synergier.

I tillegg driver prosjektet SinsenSalaten, som er et urbant dyrkingsprosjekt i to nedlagte vaskekjellere i en helkommunal bygård på Sinsen. Her dyrkes salat og urter i et hydroponisystem, og leveres til bydelens interne marked. Det er ansatt to tidligere deltakere i Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger som begge er beboere i bygården. Det høstes hver mandag, og prosjektets sykkelbud henter da råvarene og leverer dem til bydelens kafé og kantiner. Felles for begge prosjektene er at de driftes av ansatte nyankomne flyktninger.

Det har vært løpende aktiviteter på D20 og SinsenSalaten i forbindelse med de tildelte midlene gjennom miljøhovedstadsåret 2019. Sykkelverkstedet har hatt ordinære åpningstider gjennom hele året, og det har i tillegg vært arrangementer som Nabolagsmekk (den siste lørdagen i måneden i sommerhalvåret + november).

I Sinsenveien har det blitt høstet salat og urter hver mandag. SinsenSalaten har hatt besøk i produksjonen av et titalls aktører, blant annet en delegasjon fra Japan (tilhørende jordbruksnæringen der) i oktober. Ellers har besøkene i stor grad bestått av delegasjoner fra andre kommuner (Larvik, Bergen, Sola, Ullensvang m.fl.), mange bydeler, samt andre relevante aktører i Oslo (bl.a. OsloMet, Oslo VO, Miljødivisjonen (BYM)). Byråden har også vært på befaring. SinsenSalaten har fått mediedekning på NRK Østlandssendingen og Dagsrevyen. D20 fikk en sak hos Klima Oslo. Begge prosjektene ble dekket av TV2.

Aktivitetene nevnt ovenfor ble gjennomført i Dælenenggata 20 på Dælenenga i Bydel Grünerløkka og i Sinsenveien 6-12 på Sinsen i Bydel Grünerløkka.

Samarbeidspartnere:

- Syklistenes landsforening
- BySpire
- Tåsen Microgreens/ Avisomo
- Oslo europeisk miljøhovedstad
- Bymiljøetaten
- Bydel Grorud
- Tøyen områdeløft

Den daglige driften og arrangementene på D20 har vært rettet mot innbyggere i alle aldre, med målsetting om å få senke terskelen for å ta i bruk sykkelen som fremkomstmiddel. Underprosjektet Nabolagsmekk har hatt som målsetting å videreformidle kunnskap om vedlikehold og sykkelreparasjon. Underprosjektet SykkelSwap har hatt barn i alderen 3-13 år, og lavinntektsfamilier som målgruppe.

SinsenSalaten serveres daglig på interne serveringssteder i Bydel Grünerløkka, samt på bydelens kafé KaffeLykke, som er åpen for alle. SinsenSalaten har også hatt besøk av et spekter av ulike aktører med interesse for prosjektets miljø- og/eller sosiale nedslagsfelt.

Resultater og vurdering av effekt:

Hvordan har aktivitetene støttet opp om målene for Oslo som europeisk miljøhovedstad – med særlig fokus på målet om å synliggjøre og forsterke folkets grønne skifte. Bidra til å aktivisere befolkningen til videre innsats i det grønne skiftet

Prosjektene har både gjennom besøk og daglig drift bidratt til økt bevissthet blant innbyggerne knyttet til urbant landbruk, kortreist mat, mobilitet og gjenbruk.

- Aktivt å adressere befolkningens mangfoldighet i alder, bakgrunn og økonomi.

Prosjektet har i hatt sosial bærekraft og mangfold som et grunnleggende premiss. Underprosjektene har etterstrebet å nå ut til et så bredt spekter i befolkningen som mulig (se beskrivelse/ gjennomføring).

- Hatt en sosial dimensjon

Prosjektene har en tydelig sosial dimensjon. Primært gjennom sysselsetting av utsatte grupper i befolkningen, og også med arrangementer og delprosjekter rettet mot innbyggere uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.

- ▶ Involvert barn og unge som en spesielt prioritert målgruppe.

Alle arrangementer i regi av prosjektene er tilrettelagt for barn og unge, men dette har ikke vært en spesielt prioritert målgruppe. (Unntaket er underprosjektet SykkelSwap, finansiert av BYM)

- ▶ Involvere lokale samarbeidspartnere og lokalt næringsliv

Både SinsenSalaten og D20 har som målsetting å samarbeide tett med lokale samarbeidspartnere og lokalt næringsliv. Eksempelvis jobbes det med å utarbeide en avtale med en lokal kafékjede om leveranse og salat og urter.

- ▶ Langsiktig innsats ved at man bygger videre på eksisterende initiativ, nettverk, aktiviteter.

Aktivitetens miljøprofil:

Aktivitetene i DIT-prosjektet har en gjennomgående grønn profil, hvilket ligger som et fundamentalt premiss. Grønn mobilitet, gjenbruk, ombruk, kortreist og arealeffektiv mat, motvirkning av matsvinn og fremtidsrettede arbeidsplasser i det grønne skiftet er noen av fokusområdene, og vi er stolte av å si at prosjektene jobber helt eller delvis med et stort antall av FNs bærekraftsmål (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16 og 17).

Positive og negative erfaringer:

Gjennom midler i miljøhovedstadsåret har DIT-prosjektet hatt muligheten til å utvikle både SinsenSalaten og D20 som grønne kvalifiseringsplattformer som med sine respektive virksomheter og underprosjekter også har kommet byens øvrige innbyggere til gode.

Utfordringen vi tar med oss inn i 2020 er å etterstrebe sunn drift og økonomisk bærekraft, parallelt med de sosiale og miljømessige prinsippene i prosjektene. Prosjektgruppa har hatt godt utbytte av nettverket bydelene i mellom, særlig i form av frokostmøter arrangert i ByKubens lokaler.

3. Bieprosjektet StåBi – BoSIn Bydel Grorud

Kort beskrivelse av prosjektet/aktiviteten:

Prosjektet StåBi har etablert en bigård ved Romsås Senter med 8 bikuber. Hovedmålet var å skape engasjement for birøkt og natur i nærmiljø. Det ble arrangert flere nabolagskurs, kurs for barn, felles bigårdsbesøk med vanskeligstilte, infostands og felles honningslynging til høsten 2019. Prosjektet er nå tatt over av lokale ildsjeler som har dannet foreningen «Romsås Bigård» og skal bruke birøkt som verktøy til å aktivisere barn, unge og sine naboer.

Det ble gjennomført i 2019 på Romsås. Det ble etablert en bigård 50 meter vest fra Romsås Senter. Det finnes ca. 200 kommunale boliger i Romsås Senter-området og prosjektet var gjennomført i samarbeid med boligkontoret som skapte mye engasjement blant denne målgruppen. Vi hadde flere beboere på bigårdsbesøk, honningsmaking, honningslynging osv. To personer med rusbakgrunn har fått sine egne bier som de skal passe på fremover. Det er 8 andre ildsjeler som er med i «Romsås Bigård» forening. Det er en gruppe med personer som ønsker seg aktivitet og vil bidra til et bedre bomiljø på Romsås.

Det var til sammen 15 frivillige som har bidratt i stor grad til at prosjektet ble en suksess. Vi har gjennomført mange aktiviteter med fokus på miljø: ikke bare relaterte til bier, men også urban dyrking, nyttevekster eller sopplukking. Det resulterte i 1080 aktivitetstimer i nærmiljøet på Romsås, der vi målte hvor mye beboere har vært i ulike aktiviteter som StåBi arrangerte. Blant de mest spennende aktivitetene var kanskje birøktingskurs med alle 6-åringene på Romsås (ca. 50 stk.) og felles honningslynging der vi hadde 170 deltakere.

Resultater og vurdering av effekt:

Hele Romsås ble på en eller annen måte engasjert i birøkt. Vi har nådd mange ulike målgrupper og vi opplevde enorm interesse rundt prosjektet. For å forsterke effekt i barnehager har vi laget en illustrert bok om bier og delte den ut sammen med «bie-pakker» som kan hjelpe lærere å jobbe med barn innenfor dette temaet. Alle borettslagene på Romsås ønsker nå å etablere pollinatorvennlige blomsterenger. Det er en effekt vi er ganske stolte av fordi borettslagene ofte pleier å klippe gresset veldig kort og tenker kun på praktisk vedlikehold av sine grønne områder. Allikevel har borettslagene på Romsås allerede startet å planlegge hvilke områder som kan reserveres for pollinatorer.

I Romsås Bigård forening har vi to personer med rusbakgrunn, tre med innvandrerbakgrunn og en med redusert funksjonsevne. Noen av våre birøktere er veldig ressurssterke, andre sliter litt med ulike utfordringer, men vi synes at det er en fin blanding som også gjenspeiler det lokale samfunnet her oppe.

I 2020 skal vi jobbe for å forsterke denne foreningen, hjelpe dem å bygge en bod, etablere en liten parsellhage og gjennomføre noen aktiviteter. Vi skal også introdusere dem til ulike samarbeidspartnere som vi har blitt kjent med i løpet av sesongen: barnehager, skoler, ungdomsklubb, frivilligsentralen og mange flere.

Aktivitetens miljøprofil:

Vi har gjennomført mange bigårdsbesøk der beboere kunne lære seg mye om bienes rolle i matproduksjon, smake på kortreist honning eller få litt info om planter. Vi har produsert over 100 liter Romsåshonning som ble delt ut/solgt i nærmiljøet på Romsås i små glass. Vi har kjøpt færre glass enn det som vi egentlig trengte for å oppfordre de nye birøkterne og deres kunder til gjenbruk. Alle turer til Honningsentralen i Kløfta ble gjennomført med bruk av kommunal elbil. I tillegg arrangerte vi kurs i nyttevekster og sopp plukking for å vise beboere hvor mye mat kan de finne i skogen.

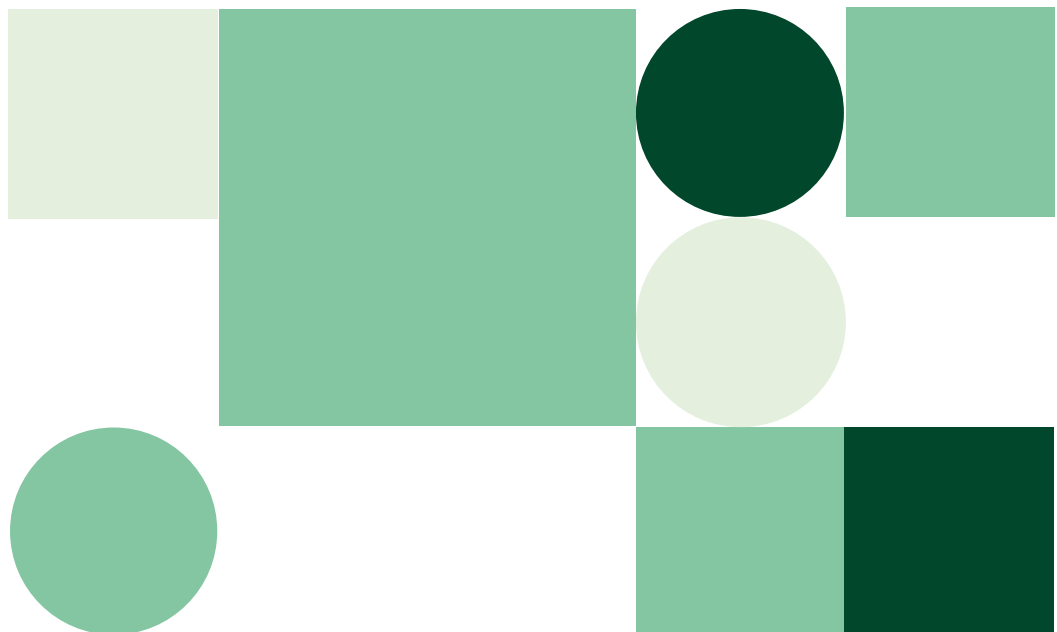
Positive og negative erfaringer:

Det var nesten kun positive erfaringer. Vi ble overrasket at det var ingen klager på aktivitet i bigården fordi bikubene ikke står så langt fra parkeringen, rett ved Romsås Senter. I starten var det flere som var bekymret at biene ikke får stå i fred, men per dags dato (12.02.2020), har alle biene det bra.

Annet:

Det har vært utrolig gøy å jobbe med dette prosjektet og se hvor mange folk som har lidenskap for bier og natur generelt.

Vi har ennå ikke brukt midlene som ble tildelt prosjektet (300 000 kroner), men fått overført midlene til 2020. Vår plan er å bruke dem til å forankre prosjektet enda bedre i nærmiljøet på Romsås. De kan brukes til å bygge opp en liten hytte på tomta, lage noen interaktive infoskilt i bigården som gjør at stedet får flere besøkende, organisere aktiviteter for barn og unge og videreutvikle kunnskap om birøkt blant de nye birøkterne.

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for finans

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

Finans-sektor hadde ingen aktiviteter som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad.

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

1. Frokostmøte 17. oktober «Forbrukermakt og bærekraft»,

Frokostmøtet 17. oktober, «Forbrukermakt og bærekraft» var et miljøhovedstadsarrangement og et samarbeidsprosjekt mellom Fairtrade-hovedstaden Oslo og Fairtrade Norge. I møtet ble det satt søkelys på innkjøp og forbruk og på hvordan man kan bidra til en positiv klima- og miljøutvikling. Det var deltagere fra det offentlige, næringslivet og frivillige organisasjoner.

Foredragsholdere:

- Erling J. Ølstad, Mester Grønn
- Espen D. Nicolaysen, Oslo kommune
- Anja Bakken Riise, Fremtiden i våre hender
- Annabelle Lefébure-Henriksen, Fairtrade Norge

Møtet var aktuelt for alle som jobber med anskaffelser og for de som hadde lyst til å lære mer om hvordan etisk handel og forbrukernes valg kan påvirke klima og miljø. Flere Fairtrade-kommuner møtte, samt deltagere fra ulike anskaffelsesmiljøer i Oslo kommune, frivillige organisasjoner og næringslivet.

Frokostmøtet hadde engasjerte foredragsholdere med et klart budskap om forbrukermakt og samfunnsansvar. Resultatet av møtet var engasjement, kunnskapsdeling og nettverk.

Arrangementet var gratis, åpent for alle og hadde ca. 50 besøkende. Det ble opprettet et arrangement på Facebook som nådde 11900 personer og 369 personer svarte. Arrangementet ble også publisert på Workplace og det ble laget et innlegg på Instagram.

Fairtrade-hovedstaden Oslos aktiviteter og kommunikasjon har i all hovedsak vært rettet mot Miljøhovedstadsåret i 2019. I tillegg til frokostmøtet har Fairtradehovedstaden Oslo deltatt på ulike Miljøhovedstadsarrangement, bla:

- Oslo vegetarfestival
- Mitt grønne Oslo
- Kampanjer og økt satsing i sosiale medier rettet mot unge 18-25 år.

2. Andre relevante aktiviteter/tiltak i miljøhovedstadsåret

- ▶ UKE bidro til utvikling av retningslinjer for grønne arrangementer for samarbeidspartnere og andre arrangører i miljøhovedstadsåret 2019.
- ▶ UKE holdt innlegg under Urban Future Global Conference på parallellsesjonen "Preparing the tiger: What needs to be done to get started?" den 23.05.19, om hvordan bruke samfunnsansvarlige anskaffelser som strategisk virkemiddel.
- ▶ UKE gjennomførte den 10.10.19 en intern fagdag for ansatte i Oslo kommune som arbeider med eller har interesse for samfunnsansvarlige anskaffelser. Hovedfokus var miljø og klima. Hensikten var å inspirere og bygge kompetanse på området, både pga. miljøhovedstadsåret og kommunens satsing.
- ▶ I forbindelse med utarbeidelsen av nye krav til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser arrangerte UKE en leverandørkonferanse 30.04.19 i samarbeid med EBA og Akershus fylkeskommune.

26.11.2019 arrangerte UKE en dialogkonferanse med tema samfunnsansvar i Oslo kommune sine samkjøpsavtaler. Over 100 personer fra leverandørmarkedet deltok på konferansen. UKE presenterte politiske føringer innenfor klima, miljø, arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, samt etisk handel – og hvordan dette vil/kan treffe anskaffelsene på samkjøpsområdet som Oslo kommune skal gjennomføre i 2020. Videre fikk UKE innspill til hvordan kommunen kan og bør innrette krav, og følge opp avtaler, og på denne måten bidra til å gjøre Oslo til en grønnere, varmere og mer skapende by.

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

Tiltak i KIF-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Bymiljøetaten	Kildesortering på idrettsanlegg	100 000	100 000
Bymiljøetaten	Strømpunkter til arrangement	1 200 000	1 200 000
Bymiljøetaten	Tilskudd grønne arrangement	500 000	500 000
Deichman bibliotek	Future library konferanse (Tellus klima- og miljøkonferanse)	300 000	300 000
Gravferdsetaten	Gravferdsdagen	0	0
Gravferdsetaten	European Crematorium network (konferanse)	72 982	72 985
Kulturetaten	Tilskudd grønne arrangement	635 000	635 000
KIF (byrådsavd)	Bokmessen i Frankfurt	0	*
KIF	Totalt	2 807 982	2807 985

* Se omtale av finansiering under.

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

1. Bymiljøetaten: Kildesortering på idrettsanlegg

Pilotprosjekt for kildesortering på utvalgte idrettsanlegg. Prosjektet tok sikte på å etablere kildesortering på både innendørs og utendørs idrettsanlegg. Som følge av redusert totalramme for miljøhovedstaden ble prosjektrammen redusert fra kr. 500 000 til 100 000 og gjennomført som en mindre pilot.

Det er anskaffet 3-4 mindre stasjoner (35-65 liter: mat, rest, plast, papir – samme modell som i Osloskolen) på til sammen tre anlegg: Oslo Skatehall, Oppsal Arena og Apalløkka Idrettshall. Anskaffelsen ble imidlertid ikke gjennomført før sent i desember 2019, og det foreligger derfor ikke erfaringer om bruk eller effekt av tiltaket.

2. Bymiljøetaten: Strømpunkter til arrangementer

I forbindelse med miljøhovedstadsåret 2019 ble det satt av 1,2 mill. til strømpunkter til arrangementer på idretts- og kulturanlegg. Etter initiativ fra den nye festivalen Tons of Rock ble det iverksatt et prosjekt for Ekeberg natur- og idrettspark, for å kunne anvende området som kulturarena med ren energi. Ny strømforsyning på ett punkt i parken bidro til ren energi framfor fosildrevet energi, det ble benyttet 100% faststrøm til hovedscenen, og 50% faststrøm på resterende festivalområde. (Øvrige miljøtiltak under arrangementet er omtalt under pkt 2.)

Som et resultat av tiltaket kunne også idrettsarrangementet Norway Cup for første gang koble seg på strøm i stedet for å benytte seg av aggregater. Dette sparer store utslipp og reduserer kostnader for arrangementene. Norway cup sparte 50 tonn CO₂ på en uke, like mye som tusen personbiler slipper ut i løpet av turneringen. (jf. Aftenposten).

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?: <https://youtu.be/6lReVBcqaoY> (generell aftermovie, Tons of Rock)

Finnes lenke til ytterligere omtale?

<https://www.tonsofrock.no/>

<https://www.tonsofrock.no/milj>

<https://www.aftenposten.no/osloby/i/QV2G8/norway-cupfjerner-tusen-biler>
(om tilsvarende tiltak i 2017)

3. Bymiljøetaten: Tilskudd til grønne arrangement (KIF)

I anledning at Oslo er europeisk miljøhovedstad i 2019, hadde søkere i ordningen Tilskudd til idrettstiltak en unik mulighet til å bidra til en grønnere by. Bymiljøetaten oppfordret alle aktører som skulle gjennomføre idrettstiltak i 2019 til å tenke grønt, og i søknaden redegjøre for miljøtiltak i forbindelse med sitt idrettstiltak. Det var satt av 500 000 kroner utover tilskuddsrammen, til å støtte miljøtiltak. Det ble gitt tilskudd til åtte tiltak (se vedlegg for detaljer).

Finnes lenke til ytterligere omtale? <https://www.oslo.kommune.no/politikk-ogadministrasjon/tilskudd-legater-og-stipend/tilskudd-til-idrettstiltak/>

4. Deichman bibliotek: Tellus klima- og miljøkonferanse

Future Library-konferansen ble etter dialog med miljøhovedstadssekretariatet utvidet, ved at Deichman Hovedbiblioteket inviterte til Tellus 2019, en egen miljø- og klimakonferanse som tar unge stemmer på alvor. Rundt 600 elever fra videregående skoler i Oslo fikk møte beslutningstakere, aktivister og klimakunstnere over tre dager for en bærekraftig fremtid. Konferansedagene inneholdt korte foredrag, workshops, samtaler og kulturelle innslag, og tematikken beveget seg fra hva vi vet til hva vi sammen kan gjøre for morgendagen.

Sammen med programrådet for konferansen, der elever fra Elvebakken og Edvard Munch vgs. deltok, ble det invitert innsiktsfulle fagformidlere til å dele av sin kunnskap (se lenkeunder for program). I tillegg til kr 300 000 fra miljøhovedstadsåret, var konferansen støttet med kr. 100 000 fra Stiftelsen Fritt Ord.

I tillegg til gjennomføring av Tellus, har Deichman over eget budsjett gjennomført følgende aktivitet knyttet til miljøhovedstadsåret: Arrangementsrekke om natur og miljø i byen, Klimafestivalen p112, Future Library og Grønn studiesirkel.

Finnes lenke til ytterligere omtale? https://deichman.no/event/milj%C3%B8-og-klimakonferansen-tellus-2019_902c0e77-731c-4084-a202-5750da310c1d

5. Gravferdsetaten: Gravferdsdagen

Familedag om «gode grønne byrom» - gravlunder og gravferd. Arrangementet ble ikke gjennomført, som følge av redusert budsjetttramme for Miljøhovedstaden.

6. European Crematorium Network Conference

Europeisk krematorienettverk har fokus på samarbeid om aktuelle spørsmål innenfor krematoriebransjen. I årets konferanse i miljøhovedstaden Oslo var temaene var spisset mot miljøetsatsning med bla: grønn teknologi for krematorieteknikk, radioaktiv stråling fra kremasjon, fremtidens gravferd i miljøperspektiv, ritualer og etikk som en følge av samfunnsendring og moderne riter. Det var også befaring til Alfaset krematorium med informasjon om ønsket oppgradering av teknisk anlegg for å tilfredsstille krav til kvikksølv utslipp fra røykgass, samt andre miljøfremmende tiltak. En representant fra miljøhovedstadssekretariatet åpnet konferansen. Et høydepunkt var i tillegg mottakelse i Rådhuset, noe alle deltakerne satt stor pris på.

Konferansen er en god samarbeidsflate for miljøsam arbeid i bransjen, noe som kom spesielt godt fram i årets konferanse. Krematoriumdriftene og -eiere, samt rådgivere og leverandører jobber mot en felles miljøforbedring av krematorieovner, renseteknikk for røykgass og miljøeffektiv drift.

ECN 2019, for første gang avholdt i Norge, fikk meget gode tilbakemeldinger fra de 48 deltakerne. Oslo's ferske gravferdsstrategi "Gode, grønne byrom" med en rekke miljøtiltak innarbeidet, fikk stor oppmerksomhet. At Oslo også har en meget høy kremasjonsprosent (79% i 2019) og høy bevissthet om miljøspørsmål vedrørende gravferd vekker internasjonal interesse. Neste års konferanse holdes i Zürich. Der blir også miljø et sentralt tema.

7. Bokmessen i Frankfurt - The Dream We Carry

Som følge av redusert budsjetttramme for miljøhovedstadsåret, ble avsetning hos byrådsavdelingen til bokmessen i Frankfurt kuttet i sin helhet. KIF deltok i gjennomføringen av kommunens profileringsarbeid på bokmessen, finansiert over midler i internasjonalt kontor (BLI). (For ytterligere rapport henvises det til BLI.)

Deichman bibliotek og Munchmuseet hadde også egen profilering og program under bokmessen. Oslo som miljøhovedstad var derfor profilert under messen. Det er beregnet 100.000 gjestebesøk i den norske "Guest of Honour-paviljongen". Det ble gjennomført 1120 kulturtiltak i det tyskspråklige området i forbindelse med Norges rolle som gjesteland. I paviljongen var det 120 litterære/kulturprogrammer, samt 130 arrangementer for øvrig på messen eller i Frankfurt. Pr oktober var det 8385 artikler om Norges gjesterolle i tyske media, 1084 radioprogrammer, 262 TV show og 3256 nettpubliserede tema - samlet eksponering var 14 997 ganger.

Finnes lenke til ytterligere omtale?

<https://norway2019.com/en/news/frankfurter-buchmesse-zusammengefasst>

<https://norway2019.com/en/events/edvard-munch-gesehen-von-karl-ove-knausgard>

https://www.sr.de/sr/sr2/themen/literatur/20191024_oslo_deichmanske_bibliothek_100.html

8. Kulturetaten: Tilskudd til grønne arrangement (Miljøvennlige kunst- og kulturtiltak)

Avsetningen til løpende tilskudd til kunst- og kulturtiltak ble i 2019 økt med 1,5 mill. kroner til miljøvennlige arrangement i miljøhovedstadsåret. Av disse midlene ble det bevilget totalt 635 000 kroner til fem tiltak. De resterende 865 000 kronene ble tilbakeført for å ivareta en redusert totalramme for miljøhovedstadsåret. Se under for oversikt over de bevilgede tilskuddene, og vedlegg for ytterligere informasjon.

Søker	Tiltaksnavn	Tilskudd (kr)
Antipodes Café	RESHOW/Oslo Arkitektur triennale - innsamling, ombygging, sortering, katalogisering og nettbasert omfordeling av restmateriale fra utstillinger i Oslo	25 000
Gamlebyen Sport og Fritid v/Aalto Erik Keith Braveboy	Resirkuleringsmonster, spraybokscontainer og søppelanlegg for resirkulering i Krakabølaparken	35 000
Havferd AS	SALT som Oslos grønne kulturarena	225 000
Hilde Pettersen Reljin	Collective Oslo Fashion Art Festival	200 000
Kråkabølas Venner	Grønn nasjon i Gamlebyen sommeren 2019	150 000
Totalt		635 000

Antipodes Café – RESHOW/OAT:

RESHOW er en empirisk kommentar til et spesifikt tema: utstillingsavfall fra kreativ næring. For å møte dette emnet som et handlingsfelt, i stedet for som et problem, baseres RESHOW på innsamling, ombygging, sortering/katalogisering og omfordeling av restmateriale fra utstillinger i Oslo, for ombruk i nye non-profit utstillinger og kulturelle prosjekter. RESHOW/OAT er et samarbeid med Oslo Architecture Triennale 2019, og fokuserer på ombruk av avfall fra og til de relaterte utstillingene. Det er på nåværende tidspunkt ikke rapportert for bruken av tilskuddet.

Gamlebyen Sport og Fritid v/ Aalto Erik Keith Braveboy – resirkuleringsmonster:

GSF (Gamlebyen Sport og Fritid) har lang erfaring i arbeidet med barn og unge i bydelen, vi ser på de yngre som nøkkelen til det grønne skiftet. Et bevisst mål for oss er at barna lærer av vår generasjons feil ved forståelse for ressurs bruk og økologi, for så å trekke dette videre som et eksempel til etterfølgelse for foreldre og resten av samfunnet. Det ble derfor søkt om midler til en avfallscontainer til resirkulering av spraybokser i skateparken, og et søppelanlegg for resirkulering av avfall i Krakabølaparken.

Havferd AS SALT:

SALT er Oslos nye store kulturarena. Hver onsdag til lørdag fra april til september skal SALT fylles med musikk, litteratur, film, humor og kunst, for ikke å snakke om mennesker. Mange hundre tusen mennesker besøkte SALT i 2018. Programmet for 2019 er mer omfattende og det forventer mange flere besøkende i år. Oslo er europeisk miljøhovedstad i 2019. SALT ønsker å støtte opp under denne satsningen ved å tilrettelegge for bedre klima og miljø. Det søkes tilskudd til å sette opp et strømskap som vil gi 400V/230 KW til arenaene og med det kutte bruk av agregat. Salt vil også installere strømskap på Árdna saunaen og kutte bruk av ved. SALT vil kutte bruk av all engangsbestikk og investere i skrubb og vaskerom til oppvask av alt bestikk.

Hilde Pettersen Reljin - Collective Oslo Fashion Art Festival:

Collective Oslo Fashion Art Festival er en festival som har blitt arrangert i Oslos havneområde over i oktober siden 2015. Festivalen kombinerer kunst og design, og ble i 2019 arrangert som Fushion, et samarbeid med Oslo Runway i august. Festivalen har vektlagt grønn bærekraft som tematikk, og har blant annet samarbeidet med Klimakunst.

Kråkabølas Venner - Grønn nasjon i Gamlebyen sommeren 2019:

Søker ønsker å skape en arena for aktivitet, samvær og utveksling av ideer i bydelen, med fokus på grønne verdier og økologisk økonomi. Det søkes derfor om støtte til å gjennomføre diverse grønne tiltak. Blant disse er byttemarked, reparasjonsstasjon, holdningskampanje og aktiviteter for barn og unge i bydelen, og bruk av miljøvennlig/økologisk nedbrytbar emballasje til mat og drikke.

Andre støttede tiltak som kan sees i sammenheng med Miljøhovedstaden:

Kulturetaten har i 2019 mottatt og støttet en rekke prosjekter med en miljømessig profil, men som ikke ble vurdert til å skulle støttes av de avsatte midlene til miljømessige arrangement. Dette skyldes primært at det i disse søknadene ikke ble søkt midler til å redusere tiltakenes miljømessige avtrykk, selv om tematikken og relevansen til miljøhovedstaden 2019 var til stede. Her er eksempler på slike prosjekter.

Søker	Tiltak	Tilskudd (kr)
Anna Wilden	Incognita Natura	60 000
Hege Julie Skarland	Østenfor vannet	30 000
Arena Oslo	ÅPEN KUNST, ÅPNE ROM. Urban Future GC	1 200 000
Oslo Museum	Sommervandringer – Kjenn din by	106 000
Growlab Oslo AS	Gatelekfestivalen 2019	100 000
Passion for Ocean v/Rebekka Torsdatter	Passion for Ocean-festivalen 2019	350 000
Kunsthall Oslo AS	Rostockgata Skulpturpark	250 000

Finnes lenke til ytterligere omtale?

<https://www.reshow.no/>

<https://www.antipodes.cafe/aehouse/bod/>

<https://gamlebyen.no/krakabola-marked/>

<https://www.aftenposten.no/oslo/byliv/i/P3BkWO/nytt-marked-inntar-gamlebyen>

<https://www.vartoslo.no/under-en-bru-i-gamlebyen-bygges-en-kulturarena-i-verdensklasse-bak-krakabola-aktivitetspark-star-lokale-frivillige/>

<https://www.salted.no/>

<https://www.facebook.com/SaltArtMusic/videos/1903097096368595/>

<https://www.fushionslo.com/>

<https://gamlebyen.no/gronn-nasjon-gamlebyen/>

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mott delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

MOS-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Prosjektnr.	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Bymiljøetaten	Forsterket satsning på å gjøre turmulighetene i Oslo bedre tilgjengelige		0	0
Bymiljøetaten	Mobilitetsuka (Lastesykkelfestival og Sykkelverksted)	21263721	216 800	216 800
Bymiljøetaten	Kampanje for urbant landbruk. Losæter som utgangspunkt.	21263722	1 000 000	1 000 000
Bymiljøetaten	Forsterket innsats Rusken	21263723	600 000	600 000
Bymiljøetaten	Grønt arrangement –midt i Oslo #mittgrønneoslo	21263725	500 000	500 000
Bymiljøetaten	Tilskudd til frivillige organisasjoner MOS	21263726	3 000 000	3 000 000
Bymiljøetaten	Eurocities miljøforum	21263718	800 000	800 000
Renovasjonsetaten	Avfallssafari	21263724	140 000	93 254
Renovasjonsetaten	Økt ombruk fra gjenbruksstasjonene	21263720	1 150 000	1 150 000
MOS	Personellmessig styrking	21263701	3 000 000	2 468 987*
Totalt			10 406 800	9 829 041

*450 000 kroner overført til 2020

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

Oversikten lister aktiviteter/tiltak som har mottatt delfinansiering fra kap 126. Oslo europeisk miljøhovedstad. I tillegg innmeldte aktiviteter som sektoren vurderes som bidrag til miljøhovedstadsprogrammet som helhet.

1. Bymiljøetatens aktiviteter

1.1 Miljøfestivalen #mittgrønneoslo

Familiearrangementet Oslo miljøfestival #mittgrønneoslo ble arrangert for 20. året på rad, denne gangen i Sofienbergparken 1. juni. Det var 36 utstillere, hvorav 7 kommunale: Bymiljøetaten - Spirende Oslo, Miljøhuset Bydel Grünerløkka, Rusken, Oslo europeisk miljøhovedstad, Gravferdsetaten, Fairtradedeheadstaden Oslo (UKE) og Renovasjonsetaten.

Bymiljøetaten hadde i tillegg støttet Kystlotteriet som hadde en aktivitet rundt plast og marin forsøpling. Estimert besøkstall er ca. 10 000 besøkende i løpet av dagen.

1.2 Biomangfoldsuka

Oslo kommune samarbeidet med en rekke friluftsf- og naturorganisasjoner om en hel uke dedikert til hovedstadens naturtyper og dyreliv med arrangementer og aktiviteter for alle som ønsket å oppdage, oppleve og lære mer om Oslos biologiske mangfold. Det var 36 arrangementer i programmet inkl. «Den store artsjakten» kampanje og ny podcast om biomangfold i Oslo. Bymiljøetaten bidro til arrangementene Blomsten og bien på Havnelangs, Biomangfold i byplanleggingen, Lag din egen blomstereng, Utekino i Prindsens hage og Flaggermustur i Frognerparken. Vi administrerte støtte til arrangementer og ga støtte til 9 arrangementer samt et hefte om Biologisk mangfold i Oslo (Sabima). Miljøhovedstadssekretariatet arrangerte utekino med sceneshow og visning av naturdokumentaren «Oslos ville hjerte» i Prindsens hage.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet? Ja, flere: <https://vimeo.com/344741112>

1.3 Mobilitetsuka

Bymiljøetaten bidro til Mobilitetsuka med gratis sykkelmekk i Miljøpaviljongen på Oslo S hele uka og stand på Lastesykkelfestivalen på Rådhusplassen.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet? Ja, flere:

Mobilitet og fremtidens byreiser: <https://www.facebook.com/miljohovedstaden/videos/>

Gratis sykkelmekk: <https://www.facebook.com/sykkelioslo/videos/412406646102600/>

Lastesykkelfest: <https://www.facebook.com/sykkelioslo/videos/378346746414313/>

1.4 Lydvandringer – Lyden i byen

LYDEN I BYEN ønsker å øke bevisstheten om sammenhengen mellom en klima- og miljøvennlig by og lyd kvalitet, ved å vandre gjennom ulike byområder med fullt fokus på lyden vi hører. For Oslo som miljøhovedstad er det viktig å håndtere negative lydkilder, f.eks. med støyreducerende tiltak som elbiler, støysvake veier, støyskjermer og sykkelveier. Men vel så viktig er det å se muligheter for å skape positive lydopplevelser.

LYDEN I BYEN bidrar med å undersøke disse spørsmålene ved hjelp av guidede vandringer gjennom byens ulike lyd miljøer, der arkitekturens og designens betydning for byrommenes akustikk, forklares og drøftes. - Trond Maag i samarbeid med Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten.

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja: <http://urbanidentity.info/lydenibyen/> og <https://magasin.oslo.kommune.no/byplan/hvem-planlegger-lyden-i-byen#gref>

1.5 IFLA World Congress «Common ground»

Internasjonal konferanse 18.-20. september på Oslo kongressenter, arrangert av Norske landskapsarkitekters forening. Bymiljøetaten satt i «advisory committee» og var bidragsyter på flere av befaringene på konferansen. Temaer var bærekraftige bytransformasjoner, grønn mobilitet, sunne og vakre byer og medvirkning.

Konferansen hadde 1500 deltakere, hvorav ca 900 norske. Oslos miljøetsatsing ble belyst gjennom foredrag og befaringer, og byen utgjorde den fysiske og sosiale rammen rundt konferansen. Konferansen ble en god arena for kompetansedeling og kompetanseløft innenfor svært aktuelle tema som bærekraftige bytransformasjoner, grønn mobilitet, sunne og vakre byer og medvirkning.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Ja: <https://youtu.be/LworayxkqDg?list=PLXvFM5uZLLAQwisPH4OeuprabfjQ4rUxx>

Finnes lenke til ytterligere omtale?

Ja: <https://www.ifla2019.com/>

1.6 Zerokonferansen

Klimakonferanse arrangert av miljøstiftelsen Zero den 6. og 7. november i Skur 13. Bymiljøetaten har bidratt til programarbeidet. Innlegg ved Lan Marie Berg (byråd for miljø og samferdsel), Raymond Johansen (byrådsleder), Robert Steen (tidl. Finansbyråd), Heidi Sørensen (Klimaetaten), Jon Stenslet (Ruter), Svein Olav Lunde (Oslo Havn KF), og Kristin Holter (Ruter).

I forbindelse med Zero konferansen var Oslo vertskap for det globale nettverket av storbyer Cities 40 (93 av verdens største eller innovative storbyer) og Zero Emission Vehicle gruppen (ZEV). I tre dager vil byer som Austin, London, Madrid, Mexico City, Montreal, Nanjing, Los Angeles, San Francisco, Seattle og Oslo diskutere hvordan vi kan få flere elbiler på veiene og elektrifisere all transport. C40 holdt et innlegg på Zero konferansen.

1.7 Ombruksuka

En hel uke dedikert til bærekraftig forbruk og økt ombruk 23.-30. november. Under Ombruksuka kunne Oslofolk lære mer om problemene knyttet til forbruket vårt, men først og fremst om løsningene. Hvordan kan alle få et mer bærekraftig forbruk i hverdagen? Framtidens forbruk er bærekraftig og sirkulært. Vi må redusere forbruket vårt, ombruke mer og resirkulere materialer. Oslo kommune samarbeider med en rekke aktører om å lage en uke full av arrangementer og aktiviteter. Det ble blant annet gjennomført klesbyttemarked i Rådhuset og stort gi-bort-skimarked med ski hentet ut fra containerne på Oslos gjenbruksstasjoner, ferdig reparert av Skiforeningen.

1.8 Arbeid mot marin forurensning i Oslo inkl. kampanje

Handlingsplanen mot plast og marin forurensning i Oslofjorden 2019/2020 ble vedtatt 2.mai 2019 i Byrådsavdeling for miljø og samferdsel. Handlingsplanen tar for seg totalt 48 tiltak innenfor fire områder. 1) Opprydding og håndtering av plastavfall, 2) Forbruk, anskaffelser og miljøledelse, 3) Mikro- og nanoplast og 4) Kunnskap, informasjon og samarbeid.

Midler til gjennomføring av tiltak mot plastforurensning i Oslo 2019 er tildelt og vi følger opp de tiltakene som har fått tildelt midler. Det kom inn totalt 55 søknader med en total søknadssum på 24 158 438 kr. Det ble totalt delt ut 4 596 975 kr fordelt på 24 søknader. BYM har åpnet opp for en ny runde med støttemidler til gjennomføring av tiltak mot plastforurensning i Oslo. Prosessen med å gå gjennom søknader pågår nå per november 2019.

Strandryddeuken er gjennomført med flere vellykkede arrangementer i regi av Oslo kommune, også i samarbeid med Hold Norge Rent på den nasjonale strandryddedagen, 4.mai.

BYM har bidratt til flere arrangementer til miljøhovedstadsåret slik at problematikken rundt plast og marin forurensning blir synlig. Disse arrangementene er: Mitt Grønne Oslo, Biomangfolduka, Oslo Havnelangs, for å nevne noen. Tidligere var det et felles arbeid med miljøhovedstadssekretariatet om gjennomføring av en felles kampanje i løpet av året, men denne ble kuttet som en del av budsjettkuttet som miljøhovedstaden fikk. Når det kommer til kampanjer har vi bistått inn i «Min grønne utfordring» ved flere anledninger gjennom året.

Ellers når det kommer til arrangementer har vi laget en «Veileder for plastsmarte arrangementer» som har blitt delt internt og eksternt i kommunen.

Pågående arbeid: Innad i kommunen, og spesielt i kantinen jobber det med å fase ut unødvendig engangsartikler i plast. Det utvikles en veileder for plastsmarte spisesteder som skal deles ut til alle spisesteder i kommunen. Det har også blitt gjennomført et frokostseminar om bærekraftig mat og plastsmarte spisesteder for kantineaktører, internt og eksternt som leverer mat til ansatte i kommunen.

BYM har fått på plass et plastmanifest for næringslivet hvor næringslivet kan forplikte seg til konkret arbeid tilknyttet problematikken rundt plastforurensning. Lanseringen av manifestet ble gjort i september under et stort arrangement i samarbeid med blant annet Miljøhovedstaden sitt næringslivsprogram. Flere store aktører har allerede skrevet under og det jobbes pågående med å få flere aktører til å skrive under. I tillegg bidrar

plastkoordinator, Anja Stokkan, inn i rollen som ambassadør for Miljøhovedstaden, samt som ambassadør og mentor for Miljøhovedstadens næringslivsprogram.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet? Plastkrigeren <https://vimeo.com/318415520>

Plastsmart: <https://www.facebook.com/bymiljoetaten/videos/356331671721363/>

Oslo skal bli en plastsmart kommune: <https://www.facebook.com/klimaoslo.no/videos/434260280537465/>

Søppeltråler i Akerselva <https://www.facebook.com/bymiljoetaten/videos/996004770749036/>

Finnes lenke til ytterligere omtale?

<https://www.klimaoslo.no/2018/08/24/oslos-forste-plastkoordinator/>

Oslo næringslivs plastmanifest <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/miljo-og-klima/plast-og-forbruk/oslo-naringslivs-plastmanifest/>

1.9 Søppel: forebygging og opprydning

Effekten av økt renhold og hyppigere renholdsfrekvens i 2019 har gitt resultater. Parkene framstår i følge Bymiljøetaten som renere og avfall blir fjernet raskere. Det er et økt trykk med søppel etter bostedsløse, spesielt langs Akerselva og østsiden av Groruddalen. Det er et økende problem med sprøytespisser. BYM har kjøpt inn flere askebegre til spesielt utsatte steder. Disse er godt egnet til sprøytespisser, noe brukerne ser ut til å forstå.

Utskifting av avfallsbeholdere:

9 stk. dypavfallsbeholdere i Frognerparken er byttet ut.

Utskifting av avfallsbeholdere, vanlig størrelse, i øvrige parker, pr område:

Sentrum/Indre by – Har skiftet ut 95 stk.

Sør – Har skiftet ut 40 stk.

Vest – har skiftet ut 34 stk.

Nord – Har skiftet ut 40 stk.

Port-bin:

Det er kjøpt inn og satt ut en ny port-bin. Den er plassert ut på Sørenga sjøbad. Så nå har vi 2 stk. som samler opp flytende søppel.

Trashtrawl:

Vi har nå plassert ut Trashtrawl ved kulverten i Vaterlandsparken. Det meste av tilpasninger er nå gjort og den fungerer som tenkt og har stor oppsamlingskapasitet. Vi jobber fortsatt tett med SpillTech (leverandør) og vår driftsentreprenør (Steen&Lund) om videre utvikling av TrashTrawlen.

Smartavfallsbeholdere:

De er nå blitt plassert ut i hele Karl Johans gate, inkl. spikersuppa og Fridtjof Nansens plass og i nedre del av Akerselva, fra nedre foss og til skateparken på Vaterland. Totalt er det plassert ut 45 stk. fra 3 leverandører, 15 stk. fra hver. De ble satt ut medio september og frem til nå fungerer de som tenkt.

Oppslagstavler:

Vi har satt ut 10 oppslagstavler på forskjellige knutepunkter i byen. Da henstiller vi til våre arrangører, at de kan bruke disse punktene til og henge opp infoplakater om sine arrangementer. Vi håper på sikt at det blir færre som henger opp plakater på ulovlige steder som skjer på vegger, stolper, trær etc.

Dette er selvfølgelig et tiltak som bør utvides i 2020 og er et viktig tiltak når det gjelder forsøpling.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Trashtrawl/Søppeltråler i Akerselva <https://www.facebook.com/bymiljoetaten/videos/996004770749036/>

Port-bin i Oslo <https://www.youtube.com/watch?v=Pk-k7buBzGY>

1.10 Klimaledelse i Oslo

Dette er et kommunikasjonsvirkemiddel som handler om å få bedre fram de konkrete klimatiltakene, hva effektene av disse er og hvorfor de gjennomføres. Hovedbudskapet er at klimatiltakene bidrar til å rigge Oslo for grønn vekst.

(Tolker dette punktet som Bymiljøetatens bidrag til klimaoslo.no)

Noen eksempler:

Utslippsfri byggeplass med el-gravemaskiner: <https://www.klimaoslo.no/2019/03/20/utslippsfri-byggeplass-med-el-gravemaskiner/>

Her kan du sykle byen på tvers: <https://www.klimaoslo.no/2019/07/17/sykeltrase-ring-2/>

Sykkelveinettet i Oslo blir utvidet i år <https://www.klimaoslo.no/2019/05/24/sykkelveinettet-i-oslo-blir-utvidet-i-ar/>

Like god etter «best før» <https://www.klimaoslo.no/2019/04/29/matsvinn-ble-matvinn/>

Fra New York for å oppleve elektriske Oslo <https://www.klimaoslo.no/2019/03/20/elektrifisering-new-york-oslo/>

m.fl.

1.11 Sykkel – diverse aktiviteter

Oslo gjorde et stort hopp oppover på lista over verdens mest sykkelvennlige byer: Fra 19. plass i 2017 til 7. plass i 2019!

Publikumsaktiviteter

- ▶ **Sykkelens dag**
I forbindelse med verdens sykkel dag arrangerte Syklistenes Landsforening Sykkelens dag på Youngstorget. Bymiljøetaten stilte med stand hvor vi informerte publikum om sykkelbyen Oslo, inviterte til quiz og delte ut sykkelrelaterte artikler. Verdens sykkel dag arrangeres hvert år 3. Juni
- ▶ **Gratis vintersykkelmekk** i miljøpaviljongen oktober-november
- ▶ **Utdeling av lykter** i krysset Kirkeveien og Sognsveien, sammen med Trygg Trafikk, Syklistenes Landsforening og Oslo politidistrikt, lyktefest for studenter på Bike Kitchen Blindern og utdeling ved Miljøpaviljongen ved Oslo S
- ▶ **Smarte jobbreiser:** Private bedrifter i Oslo kan søke støtte til smarte jobbreiser fra Klimaetaten i Oslo kommune. Frister for å søke denne høsten var 15. september og 1. november.
- ▶ **Sykkelparkering:** Smestad skole er en av skolene som har fått nye sykkelparkeringsstativer i 2019. I alt er det satt ut 784 nye stativer fordelt på 18 skoler. Tilskudd til sykkelparkering i borettslag og sameier ble lansert.

- **Sykkelgjenbruk.** Sykkelswap for barn på [Dælenenga Sykkelhub - D20](#). Mer enn 400 gjenbrukte sykler er satt i stand til studenter høsten 2019 som ble solgt på Sykkelloppis på OsloMet og [Den store sykkelfesten](#) på Blindern.
- **Sykkelservicestasjoner:** Bymiljøetaten har satt opp sykkelservicestasjoner på ulike steder i Oslo. Servicestasjonene har diverse verktøy og pumpe slik at man selv kan gjøre enkle justeringer, reparasjoner og pumpe luft i dekkene.
- **Sykkelkart:** Nytt opplag av det trykte sykkelkartet og noen endringer i det digitale kartet. Nå er det mulig å huke av i kartet, slik at du kan velge hvilken tilrettelagt løsning du vil se (sykkelvei, gang-/sykkelvei eller sykkelfelt). Vi har også lagt inn Grønne sykkelruter, kartlagt av [Syklistenes Landsforening](#), som viser naturskjønne og bilfrie sykkelruter for hele familien.
- **Markaskolen** er et tilbud for barn som ønsker å øve på sykling i marka. Oslo kommune har bidratt med støtte til sykler så hele skoleklasser kan delta.
- **Vårfest:** Gratis enkel sykkelreparasjon i samarbeid med [Fagerborg Sykkelverksted](#) under Vårfest i Dronningens gate 11. mai.
- **Sykkelkafe:** Vi åpnet sykkelkafé for studenter sammen med [SiO - Studentsamskipnaden](#) i Oslo og [Akershus](#) og [Universitetet i Oslo \(UiO\)](#)! På Bike Kitchen Blindern kan du få gratis hjelp og utstyr til å fikse sykkel din over en kopp kaffe, alle hverdager fra 9-15
- **Frokostmøte** om årets viktigste sykkelsatsinger 27. mars
- **Vintersykkeldagen** 8. februar
- **Medvirkningsmøte** om tiltak for gående og syklende i Strømsveien 28. januar

Sykkelinfrastruktur:

- Åkebergveien: opphøyd sykkelfelt er på plass, og vei og fortau er klare til bruk. Rød asfalt og trær er på vei! Arbeidet på motsatt side starter om kort tid.
- Sykkeltilretteleggingen i Bentsebrugata er ferdig. Tosidig sykkelfelt fra Sandakerveien til Maridalsveien, med unntak over brua, hvor det er tilrettelagt for sykling i blandet trafikk.
- 3,2 kilometer ny sykkelvei med fortau mellom Veitvet skole og Grorud stasjon (Anlegget er bygget og driftes av [Statens vegvesen Region øst](#))
- Ombygging av Dronning Eufemias gate ([Statens vegvesen Region øst](#))
- Flere nye røde sykkelfelt: Rådhusgata fra Skippergata til Nedre Slottsgate og Bentsebrugata fra Sandakerveien til Gjøvikgata, har fått sykkelfelt på begge sider av veien. Sofienberggata har fått rød løper på den ene siden og i Kirkegata er sykkelfeltet reasfaltert. Ekebergveien har fått røde striper.
- Sykkelpassasjen i Sofies gate er nå helt ferdig. Den manglet lenge både oppmerking og fysiske sperrer. Med de nye kjeglene på plass håper vi at syklistene trygt kan bruke passasjen og at bilene med dette blir hindret i å bruke snarveien.
- nye sykkelfelt i Statsråd Mathiesens vei, på Ring 2, i Frydenbergveien, Sandakerveien, Universitetsgata, Kristian IVs gate og Hasleveien. Det har også blitt tilrettelagt for sykling i blandet trafikk i alle disse gatene: Strømsborgveien, Ormsundveien, Gardeveien, Kåres vei, Håvalds vei, Langes gate, Professor Dahls gate og Gulleråsveien. Foruten dette har vi skiltet flere ruter på sykkelveienettet, og satt opp mange nye sykkelstativ i sentrum, og ved skoler.
- I juni markerte vi at Ring 2 offisielt er åpnet. Store deler av strekningen fra Vogts gate til Blindernveien sto ferdig i fjor høst, og nå er den siste strekningen mellom Uelands gate og Kierschows gate ferdig.
- [Pilotprosjekt fremtidens sykkelparkering](#)
- Frydenbergveien: redusert hastighet, fjernet gateparkering for å bedre sikt og trafiksikkerhet, lagt ny asfalt, oppgradert fortauene og strammet opp kryssene for å gjøre dem mer oversiktlige og for at bilene skal senke farten, som også bedrer forholdene for de gående.

- ▶ Tilrettelegging i Platous gate er en av flere prosjekter som ble satt i gang i vår/sommer.
- ▶ Strekingen mellom Kierschows gate og Uelands gate på Ring 2 tilrettelagt for syklende, med opphøyet sykkelfelt bak bussholdeplassen
- ▶ Sykkeltrasé på Rådhusplassen
- ▶ Testet ut miljøvennlige alternativer til tradisjonelt vegsalt vinteren 2018/2019

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Ja, mange <https://www.facebook.com/pg/sykelioslo/videos/>

Finnes lenke til ytterligere omtale?

Ja <https://www.oslo.kommune.no/gate-transport-og-parkering/sykel/>
<https://nyhetsrom.bymiljoetaten.no/sykel-i-oslo/>

1.12 Friluftsliv - gjøre turmuligheter i Oslo mer tilgjengelig

Prosjektet ble kuttet i sin helhet på bakgrunn av bystyrets vedtak om budsjettkutt juni 2019

1.13 Bærekraftig mat

Gjennom satsningen på bærekraftig mat med fokus på KuttMatsvinn2020, økningen av andel **økologisk mat** og økt bruk av **plantebaserte råvarer** gjennomfører Bymiljøetaten veiledninger til en rekke barnehager, skoler/ AKS og sykehjem. Så langt i 2019 har eksterne konsulenter vært ute på 25 sykehjem (alle de kommunale), 41 skoler og 52 barnehager. Bymiljøetaten samarbeider med Matvalget, Framtiden i våre hender og Matvett i veiledning av kommunale virksomheter, og koordinerer kommunens innsats i KuttMatsvinn2020 prosjektet.

Totalt har ca. 600 av kommunens tjenestesteder matsservering. Parallelt med dette arbeidet kartlegges nå alle kantiner som serverer mat til kommunalt ansatte, og etter endt kartlegging har det blitt produsert veiledere til samtlige kantiner slik at de også vil øke fokuset på bærekraftig mat og reduksjon av matsvinn. Kantineene består av både kommunalt og privat driftede kantiner, inkludert en rekke kantiner på videregående og noen ungdomsskoler. Bymiljøetaten har startet dialog med noen av disse. Det har også blitt gjennomført et frokostseminar for kantiner og ca. 50 personer deltok. Her var innholdet en kombinasjon av inspirasjon og generelle krav for Oslo kommunes kantiner. Veiledning retter mot virksomhetene og omlegging av menyer skal fortsette utover i 2020, men avhenger av neste års budsjetter (om vi får midler til videreføring av veiledning).

20.-26.mai ble det gjennomført en **matsvinnuke** med ekstra fokus på temaet ute i virksomhetene. Følgende fant sted under Matsvinnuka:

- 3 skoler fikk matsvinnstunt i storefri fra Framtiden i våre hender
- 3 skoler fikk 1,5 timers foredrag fra Ungekokker med fokus på matsvinn
- Plakater med fokus på matsvinn ble sendt ut til kommunens virksomheter
- Barnehager, aktivitetsskoler og sykehjem mottok materiell og plakater
- Borddryttere til kantinebord ble distribuert til ca. 50 skoler og bydels-/etatskantiner
- Overskuddsbord ble gjennomført på Bykuben med ca. 100 bespisende
- Overskuddsbord og temakveld om matsvinn med foredragsholdere ble gjennomført på Deichman Grünerløkka med ca. 70 bespisende
- KuttMatsvinn-festival ble gjennomført på Oslo S med 1000-2000 besøkende
- Prosjektene våre på matsvinn ble nevnt på radio og i diverse nettaviser.
- Artikler på Oslo kommunes hjemmesider med matsvinntema ble delt i sosiale medier
- Plakater og bilder ble delt i mange ulike sosiale medie- kanaler
- Lunsjforedrag på Bymiljøetaten for ansatte
- «Min grønne utfordring» hadde matsvinn som tema denne uken
- Facebookposter om matsvinn på Oslo kommunes sentrale side nådde ca. 75 000 personer i løpet av uken. I tillegg har bydeler, sykehjemsetaten, Utdanningsetaten og Bymiljøetaten med flere delt og lagt ut poster igjennom uken
- Informasjon om matsvinn ble delt på Workplace i gruppen som er for alle ansatte i Oslo kommune

I forbindelse med satsningen på bærekraftig mat produseres det mye ulikt materiell. Bymiljøetaten produserer i samarbeid med våre samarbeidspartnere veiledningsmateriell til virksomhetene, eget materiell til barnehager og undervisningsmateriell til skoler som kan brukes i undervisning i Osloskolen. Dette materialet vil bli tilgjengeliggjort på Klimaskolen.no, og vil kunne gi elever økt kunnskap rundet temaet bærekraftig mat. Det har også blitt utarbeidet plakater og materiell rettet mot ansatte i Oslo kommune, barnehager, skoler, foresatte og kantiner. Det blir også utviklet veiledere som deles ut til alle ansatte som mottar veiledning på skoler/AKS og barnehager. Denne brosjyren skal også kunne deles med foresatte.

Bymiljøetaten har i samarbeid med Bykuben og Foodstudio utviklet en **veileder for overskuddsbord**. Denne skal inspirere ulike målgrupper til å bruke overskuddsmat til å skape fellesmiddager og nabolagsfester.

Bymiljøetaten har i samarbeid med Framtiden i Våre Hender og Matvett gjennomført et prosjekt der 30 barnefamilier fra hele Oslo har deltatt som såkalte **Matvinnfamilier**. Familiene har mottatt inspirasjonsforedrag og materiell som skal inspirere til å redusere matsvinnet i hjemmet. Resultater og historier fra familier som har deltatt kommuniseres ut i mai måned på sosiale medier og i media for å inspirere andre familier i Oslo til å redusere matsvinnet i sitt hjem.

Bymiljøetaten ser på muligheten for et eller flere **community fridges** i Oslo. Dette gjøres gjennom et samarbeid med Foodlist som eier konseptet, og som har fått støtte gjennom Miljøhovedstaden. Dette kjøleskapet skal kunne plasseres på et offentlig og tilgjengelig sted og hensikten er at kjøleskapet skal kunne brukes til å dele overskuddsmat med andre i nrområdet for å unngå matsvinn.

Bymiljøetaten jobber nå i samarbeid med Utviklings- og kompetanseetaten med å utarbeide informasjonstekster og artikler som kan nå ut til kommunens egne ansatte. Målet er å få lagt ut informasjon om de ulike satsningsområdene innen mat- og drikke ut på nettbutikken som alle som gjennomfører innkjøp via **samkjøpsavtaler** med grossist bruker. Dette vil kunne gi inspirasjon til de ansatte, samt informasjon om hvilke retningslinjer som skal følges.

Klima- og miljøavdelingen er også i gang med et samarbeid med Utviklings- og kompetanseetaten på temaet økologi, rettferdig sertifiserte produkter og bærekraftig mat. Her jobbes det sammen for å se på hva man kan gjøre med samkjøpsavtaler videre, samt **sortimentsstyring** for å **øke andelen økologisk mat**. Viktigheten av dette samarbeidet er å samkjøre innsatsen som UKE gjør med anskaffelser og innsatsen BYM gjør på veiledning av virksomhetene. Det skal også nedsettes en styringsgruppe for dette arbeidet i Oslo kommune.

Samarbeid med eksterne aktører og oppfølging av internasjonale nettverk/prosjekt

Bymiljøetaten deltar på vegne av Oslo kommune prosjektet Trifocal, ledet av City of London. Her er Oslo «replica city» og skal benytte seg av materiell rundt temaet bærekraftig mat som prosjektet har utviklet, samt motta workshop på bruk av sosiale medier til kampanjer. Et eksempel fra materialet ble tilpasset Oslo og delt under KuttMatsvinnuka, og det vurderes om mer materiell skal brukes. Workshop om sosiale medier ble gjennomført i august.

Fagrådgiver for bærekraftig mat deltok også på matsvinnseminar i London i oktober i samarbeid med Trifocal. Etaten samarbeider også med **EAT Foundation** og holdt i juni 2019 en workshop med fokus på bærekraftig mat for aktører i matbransjen. Dette arbeidet ble fulgt opp med en ny workshop 12. november. Her blir fokus hvordan Oslo kommune sammen med matbransjen kan nå målene om mer bærekraftig mat i Oslo kommune.

1.14 Løft for miljøsertifisering

Innspill til revisjon av bystyremelding 3/2003 Innføring av miljøeffektivitet i Oslo kommune ble oversendt byrådsavdeling for miljø og samferdsel den 01.02.2019.

Bymiljøetaten jobber aktivt med å bistå virksomhetene i å innføre hovedkontormodellen som forenkler og effektiviserer miljøledelsen samtidig som det kutter kommunens kostnader knyttet til Miljøfyrtårnsertifiseringen. 16 virksomheter er nå hovedkontorsertifisert, mens seks, de resterende, bydeler og en etat er i gang med arbeidet. Av disse 16 er det ni bydeler og sju etater inklusiv byrådsavdelingene og rådhusets forvaltningstjeneste.

Pr 31.12.2018 var 45,4 % av ca. 900 sertifiserbare underliggende tjenestesteder i Oslo kommune Miljøfyrtårnsertifisert. Pr 03.10.2019.2019 var tallet 48,2 %. Fellesføringene i tildelingsbrevene har gitt en effekt i forhold til å nå kommunens mål om at alle virksomheter og tjenestesteder skal være miljøsertifisert.

Osloskolene har pr 17.10.2019 Miljøfyrtårnsertifisert 166 av 180 skoler. For å styrke sertifiseringsgraden av underliggende tjenestesteder i bydelene vil Bymiljøetaten i samarbeid med Stiftelsen Miljøfyrtårn og Bydel Gamle Oslo starte opp en pilot knyttet til gruppesertifisering av barnehager. Målet er å kunne gjennomføre tilsvarende gruppesertifiseringer i de bydelene der sertifiseringsgraden er lav. Totalt er 783 private og statlige virksomheter MFT-sertifisert mot 720 pr 31.12.2018.

13 kommunale eller delkommunale virksomheter er ISO 14001-sertifisert mot tolv pr 31.12.2018 etter at biogassanlegget på Nes ble ISO 14001-sertifisert i 2019.

Fornebubanen er i prosess med å miljøsertifisere seg i henhold til Miljøfyrtårn-ordningen og Kultur og Idrettsbygg Oslo KF er i prosess med å bli ISO 14001-sertifisert.

1.15 Pilotprosjekt for mikrosensorer for luftkvalitet

iFLINK er et forsknings- og innovasjonsprosjekt om innovativ forvaltning av luftkvalitet og miljø i norske kommuner. Prosjektet får støtte fra Forskningsrådet (NFR) og varer fra 2019-2022. Prosjektets mål er å utvikle og etablere en infrastruktur som gjør det mulig for norske kommuner å etablere overvåkningssystemer for urban luftkvalitet ved hjelp av rimelige sensorsystemer. Dette innebærer utvikling og bruk av nye kalibrerings- og visualiseringsmetoder, basert på maskinlæring og datafeltteknikker, for å korrigere og forbedre datakvaliteten på de billigste sensorene.

Vi vil også utvikle en åpen teknologiløsning for å hente og kvalitetssikre data fra forskjellige luftkvalitetssensorer, for å gi kommuner og andre brukere luftkvalitetsdata av tilfredsstillende kvalitet. iFLINKS resultater og teknologier kan brukes av alle som ønsker å utvikle sanntidstjenester knyttet til luftkvalitet, klimaendringer og støvforurensning. Prosjektet utvikles og testes sammen med fem kommuner: Oslo, Bergen, Bærum, Drammen, og Kristiansand. På et senere tidspunkt vil det også være mulig for andre kommuner å delta. Prosjektet vil så bli skalert opp (dvs. det etableres flere sensoren) fra anslagsvis midten av 2020.

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja <https://iflink.nilu.no/>

1.16 Rusken

Ruskens arbeid ble styrket i Miljøhovedstadsåret med ekstra midler som blant annet bidro til: «Ruskenuka» 6.-11. mai i Spikersuppa. Uken ble fylt opp med ulike aktiviteter/aksjoner i samarbeid med ulike samarbeidspartnere f.eks. Plastrusken, Baderusken, Elverusken, Barnehagerusken, Skolerusken, Vårrusken, Idretts-/festivalrusken, Gaterusken, Bydelsrusken, Sommerjobbprosjektet, Hunderusken, Frivilligrusken.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Ja <https://www.facebook.com/OsloRusken/videos/>

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja

<https://rusken.no/>

<https://www.facebook.com/OsloRusken/>

https://www.instagram.com/rusken_oslo/

1.17 Kampanje for urbant landbruk: Losæter som utgangspunkt

I forbindelse med Miljøhovedstadsåret ble det laget en kampanje for urbant landbruk i Oslo. I samarbeid med det ideelle arkitektkollektivet Makers Hub laget Bymiljøetaten vandrestillingen Stabburet som fortalte historien om landbruk i Oslo de siste 1000 årene. Stabburet reiste rundt august-oktober og besøkte flere av Oslos urbane landbruksprosjekter. Installasjonen ble brukt til over 30 pop-up arrangementer som f.eks. bivokspapir workshop, dyrkeverksted, bærpressing og fellesmiddag. På veien ble det samlet inn mat som på utstillingens siste dag ble spist sammen med Oslogryta – en gryterett laget på grønnsaker dyrket i Oslo.

Utstillingen vil trolig bli vist flere steder i løpet av 2020.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Ja <https://www.facebook.com/spirendeoslo/videos/2057405641031509/>

Finnes lenke til ytterligere omtale?

Ja <https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/urbant-landbruk/stabburet/#gref>

1.18 Eurocities Environment Forum

I anledning miljøhovedstadsåret var Oslo ved byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Bymiljøetaten vertskap når det europeiske by-nettverket Eurocities Environment Forum møttes 23.-25. oktober. Tema var plastforbruk og -forurensning og 20 byer skrev under på et plastmanifest på utfordring fra Oslo.

Møtet var et skritt i riktig retning når det gjelder platarbeidet i Europa og plastmanifestet vil skrives under av flere byer neste gang forumet møtes i Portugal i mars 2020. Byene som skriver under forplikter seg til å ta tak i plastproblemet og gjennomføre tiltak lokalt. Bymiljøetaten bidro til programmet med site vists med tema marin plastforsøpling, kunstgressbaner og bekkeåpning og flere innlegg i parallellsesjoner.

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja <https://www.dagsavisen.no/oslo/50-europeiske-byer-pa-plass-for-a-lore-av-oslo-1.1606585>

1.19 Lufta er for alle!

Målekampanjen «Lufta er for alle» var et samarbeidsprosjekt mellom NILU – Norsk institutt for luftforskning og Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) samt NAAF Region Oslo og Akershus. «Lufta er for alle» samarbeider også med Oslo kommune Bymiljøetaten, Utdanningsetaten og Klimaløftet i Osloskolen. Barneskoleelever på 4. trinn (og alle andre interesserte) kunne delta i aktiviteter knyttet til lokal luftforurensning. Formålet med kampanjen var å få barn, forskere, lærere og frivillige organisasjoner med på å jobbe sammen for å oppnå renere luft i byene våre. NILU har utviklet informasjonsmateriale som kan brukes til å forklare elevene sammenhengen mellom luftforurensning og helse, hvordan vi måler luftforurensning og hvordan vi kan beskytte oss for den. [Materialet finner du her.](#)

Som første del av målekampanjen lagde elevene enkle luftmålere av papp og vaselin. Luftmålerne satt de ut i sitt nærmiljø, og hentet inn igjen etter én uke. I samarbeid med læreren vurderte de resultatet, og rapporterte inn sine data på nettsidene. På denne måten var elevene med på å lage et unikt interaktivt [felles luftkvalitetskart](#) som viser data fra alle de deltakende skolene. Kampanjen ble gjennomført fra 15. mars til 15. mai, en periode da partikkelforurensningen ofte er høy som følge av oppvirling av veistøv. Resultatene, inklusive det samskapede luftkvalitetskartet, ble presentert både på [Urban Future-konferansen](#) i mai og på [miljøfestivalen Mitt grønne Oslo](#) 1. juni.

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja <https://luftaforalle.nilu.no/>
<https://groruddalen.no/nar-barna-blir-forskere/19.24974>

1.20 Olav Vs gate og Klingenberggata – oppgradering

Olav Vs gate og Klingenberggata blir i år et utslippsfritt anleggsprosjekt med god hjelp av elektriske gravemaskiner og hullastere. Gata skal omformes til en fotgjengerprioritert gate mellom Nationaltheateret og Kronprinsesse Märthas plass. Øvre del skal bli gågate. Taxiholdeplassen utenfor Saga kino flyttes til det søndre kvartalet hvor det skal legges til rette for Oslos første lade plass for el-taxi. P-plassene erstattes av vareleveringslommer og HC-plasser. En stor oppgradering av en av byens mest brukte gater.

Finnes lenke til ytterligere omtale? Ja <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/slik-bygger-vi-oslo/olav-vs-gate-og-klingenberggata-oppgradering/>

<https://www.klimaoslo.no/2019/03/20/utslippsfri-byggeplass-med-el-gravemaskiner/>

1.21 Studiebesøk

Bymiljøetaten har bidratt til studiebesøksordningen og tatt i mot en rekke delegasjoner innenfor tema mobilitet og blågrønn by. Det har vært absolutt flest delegasjoner som var interessert i grønn mobilitet med 46 delegasjoner.

1.22 Pollinatorsatsing i 2019

I miljøhovedstadsåret har vi hatt en satsning på å formidle kunnskap om og å øke engasjementet for bevaring av pollinerende insekter og gi befolkningen mulighet til selv å bidra aktivt.

Vi har deltatt med stand på Dyrk Nabolaget, Mitt Grønne Oslo, Havnelangs og arrangementet Lag din egen blomstereng i Botanisk Hage med informasjon om pollinatorvennlige vekster og utdeling av frø fra ville engplanter tilhørende i Oslo. Umulig å si hvor mange vi snakket med. Fremtidig effekt ikke mulig å måle, men er forhåpentligvis et bidrag til holdningsendringer og engasjement.

Goodiebags med pollinatorvennlig innhold (informasjon om pollinatorvennlig hage, pollinatorvennlig plante og frø med illustrasjon av sammenhengen mellom pollinerende insekter og mat) ble delt ut til 600 privatpersoner i Oslo. Fremtidig effekt ikke mulig å måle, men er forhåpentligvis et bidrag til holdningsendringer.

Hovedinnlegget på Spirende Oslos Facebook hadde en rekkevidde på 20 100, det var 1400 klikk på innlegg og 488 reaksjoner, kommentarer og delinger.

Artikkel i Vårt Oslo:

<https://www.vartoslo.no/sa-et-fro-og-hjelp-ei-humle-slik-bidrar-du-til-biologisk-mangfold-ibyen/>

1.23 Folkets frøproduksjon

For å øke kunnskap om betydningen av ville engplanter og å øke tilgangen på stedegent frømateriale ble «Folkets frøproduksjon» satt i gang med utdeling av 2000 ville engplanter som ble delt ut til 190. Frøene ble delt ut i forbindelse med Stabburet på 8 lokasjoner, stand utenfor Deichman Grünerløkka i forbindelse med utplanting og på en Grønn nabolagskafe hvor vi holdt et foredrag om å anlegge blomstereng og frøsamling. De resterende gikk til en eng ved Akershus festning som skal følges opp av Norsk Botanisk forening, en skole, en barnehage, en dyrkegruppe, et boretslag, Solli Gård, Hagecrew, Naturvernforbundet avdeling Groruddalen, kommunalt arbeidstreningsprosjekt, Deichman Grünerløkka og Geitmyra Skolehager. Ved de to sistnevnte blir det satt opp informasjonsskilt.

De som har mottatt planter har forpliktet seg til å gjøre så godt de kan for å holde liv i plantene og å levere frø til Deichman Grünerløkka som skal administrere innsamling og «utlån» av frø.

I 2020 vil vi bidra til work shops/foredrag om oppformering av engplanter og sanking av frø. Frøbiblioteket for ville planter blir en brikke i bibliotekets miljøvinkling og målet er at skal bestå og fortsette å være en del av miljøsatsingen og bidra til en blomstrende og pollinatorvennlig by.

Hovedinnlegget på Spirende Oslos Facebook hadde en rekkevidde på 40500, det var 2900 klikk på innlegg og 1300 reaksjoner, kommentarer og delinger.

Artikkel i Groruddalens avis om Grønn nabolagskafe:

<https://groruddalen.no/nyheter/ambulerende-gronne-nabolagskafeer/19.25595>

2. Klimaetatens aktiviteter

2.1 Klimaløft i Osloskolen

– se omtale under Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

2.2 Næring for klima

Kort beskrivelse:

Styrke Oslos grønne næringsliv i miljøhovedstadsåret gjennom tett samarbeid mellom miljøhovedstadssekretariatet, miljøhovedstadens næringslivsprogram og kommunens eksisterende næringslivsnettverk Næring for klima.

Vurdering av resultat/effekt:

Samarbeidet mellom miljøhovedstaden og Næring for klima (NFK) har økt rekkevidden og bidratt til at begge nettverk har rekruttert partnere fra hverandre. Nettverket har bidratt med gode eksempler fra næringslivet til studiebesøk, presentasjoner og media. Miljøhovedstadsåret og næringslivsprogrammet var hovedtema på nettverksmøte i februar 2019. Mange NFK-bedrifter har tatt utfordringene presentert i miljøhovedstadens næringslivsprogram, og NFK-nettverket gir en plattform å jobbe videre på etter året. Gjennom nettverkets nyhetsbrev har nyheter og arrangementer i miljøhovedstadsåret blitt videreformidlet til nettverkets over 100 bedriftsmedlemmer.

Miljøhovedstaden har rekruttert næringslivspartnere gjennom det allerede etablerte nettverket Næring for klima. Etter miljøhovedstadsåret viderefører flere andre av miljøhovedstadens partnere sitt engasjement gjennom å bli med i Næring for klima.

Klimaetaten/Næring for klima og Oslo Business Region viderefører samarbeidet som startet med miljøhovedstadens næringslivsprogram også etter at året er avsluttet. Næring for klima er et etablert næringslivsnettverk som videreføres uavhengig av miljøhovedstadsåret.

Næring for klima formidler gode nyheter fra næringslivet på Twitter, og har egen blogg). Nettverksblogg med oppdateringer om aktiviteter <https://www.klimaoslo.no/naering/>. Her finnes også en del bilder. Merk at dette er aktiviteter som ville funnet sted også i et normalt år. Kommunens prosjektside: www.naeringforklima.no

2.3 Nordiv EV Summuit

I forbindelse med Nordic EV Summit 2019 bidro Klimaetaten til to parallellsesjoner: En om utslippsfri bygg- og anleggsdrift, og en med tittel "Oslo: Electricity". I sistnevnte ble både elbil, kollektivtrafikk og havn/sjøfart berørt. Utgiftene til foredragsholdere og moderator ble dekket over Klimaetatens budsjett.

Nordic EV Summit 2019 var blinket ut som ett av hovedarrangementene i Miljøhovedstadsårets kalender. Klimaetaten hadde ansvar for å koordinere arbeidet med å arrangere to parallellsesjoner under arrangementet. En sesjon tok for seg fossilfri anleggsdrift i samarbeid med Elbilforeningen. Sesjonen var et samarbeid mellom Nordic EV Summit-arrangøren og Klimaetaten. Hensikten med den andre sesjonen var å vise fram elektrifiseringen av Oslo på andre områder enn anleggsdrift, som f.eks havn og sjøfart, miljø og samferdsel og elektrisk mobilitet.

Klimaetaten har samarbeidet med en rekke aktører, både i kommunen og med eksterne aktører. Sentrale her er Bymiljøetaten, Ruter, Omsorgsbygg, Elbilforeningen mm.

Klimaetaten arrangerte disse to parallellsesjonene til Nordic EV Summit 2019. Det er foreløpig ikke avtalt at Klimaetaten skal ha en rolle i framtidige gjennomføringer av Nordic EV Summit. Erfaringen vi høstet ved å arrangere sesjonene vil imidlertid være nyttig i vårt videre arbeid med elektrifiseringen av Oslo.

Aktiviteten i tradisjonelle og sosiale medier ble i hovedsak styrt av Elbilforeningen og arrangørene, men det var flere medieoppslag i forkant av konferansen.

2.4 Studiebesøk

Nasjonale og internasjonale delegasjoner har kommet til Oslo på studiebesøk for å lære om hvordan Oslo jobber med miljø- og klima. Klimaetaten har laget presentasjoner og koordinert foredragsholdere innenfor følgende temaer: klimaarbeidet i Oslo generelt, klimatilpasning og utslippsfrie byggeplasser. I tillegg har Klimaetaten bidratt på tre befaringer. Det er utviklet nye illustrasjoner og animasjoner som har løftet presentasjonene visuelt, og nettverket "Næring for klima" har bidratt med et stort antall case til presentasjonene for å vise hva bedrifter i Oslo har gjort for å redusere klimagassutslipp. Klimaetaten har også bidratt til å utarbeide en presentasjon om grønn mobilitet i samarbeid med Bymiljøetaten.

Klimaetaten har koordinert foredragsholdere til totalt 30 delegasjoner bestående av ca 595 personer. Delegasjonene har i hovedsak kommet fra Europa, men også fra Australia, Kina og USA.

Det er på nåværende tidspunkt ikke lagt opp til en videreføring av studiebesøksordningen. Presentasjonene som Klimaetaten har utarbeidet i løpet av miljøhovedstadsåret vil være nyttige i vårt videre arbeid, og vil bli oppdatert fortløpende i tråd med ny kunnskap og i takt med at nye tiltak iverksettes.

3. Renovasjons- og energigjenvinningsetatens aktiviteter

3.1 Avfallssafari

Kort beskrivelse

Gjennom aktiviteten Avfallssafari har innbyggerne fått tilbud å være med i «safaribuss» rundt i Oslo, og lære mer om hvordan avfallet blir verdifulle ressurser og hvorfor det er viktig. Deltakerne har blitt hentet i Oslo sentrum, og fått en presentasjon og fått en omvisning på sorteringsanlegget for blå og grønne poser, og på hageavfallsmottaket. De har testet Oslonøkkelen på minigjenbruksstasjonen på Sørenga og sett og hørt om vårt tilbud for ombruk. Til slutt har vi besøkt Losæter og vist frem Oslos urbane jordbruk, hvor de blant annet benytter biogjødsel laget av Oslos matavfall.

Målgrupper

Osloboere og interesserte fra andre steder i Norge. Målgrupper nådd: unge voksne (20 – 45), barnefamilier og eldre (55 – 70)

Resultat/effekt

Alle avfallssafariene har blitt evaluert og tilbakemeldingene har vært gjennomgående gode. Både med tanke på opplegget i seg selv, de ansatte som er med, foredragene som blir holdt samt avslutningen på Losæter. Vi har også fått skryt på sosiale medier fra deltagerne og tilbakemeldinger på at deltagerne har blitt anbefalt arrangementet fra andre.

I tillegg har vi, i samarbeid med Avfall Norge, gjennomført en utvidet safari for avfallsbransjen i oktober. Resultatet var to innholdsrike dager hvor deltagerne fikk oppleve Romerike Biogassanlegg, presentasjon av digital brukerreise i avfallshåndteringen i Oslo, presentasjon av SirkuLÆR og deres arbeid samt besøk på hageavfallsmottaket på Grønmo og Colosseum minigjenbruksstasjon. Tilbakemeldingene var også her gode, spesielt med tanke på erfaring- og kompetansedeling på tvers av kommuner og andre aktører i avfallsbransjen.

Antall deltakere:

Etter 7 arrangementer var det ca. 120 som deltok på arrangementet. Gjennomsnittsantall som deltok på hver tur har vi estimert til 17 personer. Noen arrangementer hadde flere deltagere enn andre, spesielt de 4 turene arrangert på våren (april – juni). Hver tur hadde et tak på 25 personer.

Sosiale medier – rekkevidde:

Vi benyttet Facebook-siden vår «Kildesortering i Oslo» der vi opprettet arrangement per dag. Beregninger fra Facebook på antall personer nådd:

April: 5 500 personer

Mai: 3 900 personer

Juni (2 arrangement): 7 100 personer

August: 6 500 personer

September: 1 700 personer

Oktober: 2 700 personer

Vi hadde i tillegg alle arrangementene inne i kalenderen på Miljøhovedstadsårets egne hjemmesider samt både Miljøhovedstaden og Losæter som medarrangører for å nå ut til flest mulig.

Samarbeid:

Vi samarbeidet med:

- Ruter for leie av buss.
- Oslokompost for informasjon om kompostering og hageavfall. Deltagerne fikk prøver på torvfri jord.
- Bjørvika utvikling og Frævleik for å besøke Losæter inkl.matsservering. Dette inkluderer også samarbeid med Bymiljøetaten og deres bybonde.
- Avfall Norge for gjennomføring av avfallssafari for avfallsbransjen

Ideen rundt Avfallssafari har slått an, og har vært et populært tiltak, med et stort engasjement. Vi vurderer å videreføre konseptet, men i en litt enklere form grunnet kostnader.

Filmer:

Avfallssafari: <https://youtu.be/2xLM-ZfFOTo>

Kompostkongen promo: <https://youtu.be/2bfk2rsXl4o>

Kompostkongen ep1: <https://youtu.be/chx6qzlx2Vc>

Artikkel vi ble nevnt i: <https://www.vartoslo.no/her-er-ni-pa-topp-kommunale-tiltak-under-miljohovedstadsaret-2019/>

Vi fikk noe kutt i budsjettet, men fikk allikevel gjennomført avfallssafari. Imidlertid hadde vi planer om å gjennomføre en utvidet Åpen Dag med aktiviteter på Haraldrud Gjenbruksstasjon for familier.

Denne ble kuttet.

3.2 Økt ombruk fra de store gjenbruksstasjonene

Kort beskrivelse

Vi fikk midler til å etablere et eget ombrukstelt på Haraldrud gjenbruksstasjon, samt å kunne utvide ombruksaktiviteten på våre gjenbruksstasjoner

I 2019 åpnet vi for uttak av ombruksvarer for publikum på de tre største gjenbruksstasjonene Haraldrud, Smestad og Grønmo. På Smestad kunne innbyggere ta med seg ting fra ombrukshjørnet hver torsdag, på Haraldrud var tilbudet åpent annen hver torsdag. På sistnevnte ble det i tillegg arrangert egne byggevarekvelder. På Grønmo startet tilbudet med en torsdag i måneden, men ble i løpet av året utvidet til hver torsdag.

I tillegg ble det leid inn en container til lagring av vintersportsutstyr på Haraldrud. Vintersportsutstyr ble samlet opp gjennom sommer og høst (lavsesong for omsetning av utstyret), og gitt bort under «Gi-bort marked for brukt vintersportsutstyr» i november under ombruksuka på ByKuben.

Tilbudet var rettet mot Oslos innbyggere.

Resultat

Utvidelse av etatens ombrukstilbud rettet mot Oslos innbyggere og økning i mengden ombruk ut fra gjenbruksstasjonene:

- 16 ombrukstorsdager ble arrangert på Grønmo – totalt ble 33 tonn ombruksartikler hentet ut
- 17 ombrukstorsdager ble arrangert på Haraldrud – totalt ble 27 tonn ombruksartikler hentet ut
- 17 byggevarekvelder ble arrangert på Haraldrud – totalt ble 18 tonn ombruksvarer hentet ut
- 45 ombrukstorsdager ble arrangert på Smestad – totalt ble 85 tonn ombruksartikler hentet ut
- Under gratismarked for vintersportsutstyr fant ca. 1,2 tonn vintersportsutstyr levert inn ved REN sine anlegg en ny eier

Aktiviteten kommer i tillegg til RENs samarbeid med ideelle organisasjoner som daglig tar ut sykler, møbler, elektriske produkter med mer til reparasjon og salg. Til sammen ble 1768 tonn tatt ut fra anleggene for ombruk.

Estimert totalt antall besøk:

- Ombrukstorsdager Grønmo - 1120 besøk
- Ombrukstorsdager Haraldrud - 1530 besøk
- Byggevarekvelder Haraldrud - 1200 besøk
- Ombrukstordager Smestad - 4500 besøk
- «Gi-bort marked for brukt vintersportsutstyr» – ca. 300 beøkende

Arrangementet «Gi bort marked for brukt vintersportsutstyr» ble til i samarbeid med BYM, ByKuben, Skiforeningen og BUA.

Videre effekt

Aktiviteten er nå en integrert del av vår virksomhet. REG vil fortsette å arbeidet med å øke ombruk av artikler som kommer inn til våre anlegg.

Film:

Ombruk på Smestad (Andreas): https://youtu.be/9TNa4_6N_KA

Ombruk på Smestad (Tale): <https://youtu.be/lzxLe2avOyE>

Byggevareombruk: <https://youtu.be/twGIFJyY-k>

3.3 Studiebesøk

Renovasjonsetaten (Renovasjons- og gjenvinningsetaten fra 01.01.20) tar hvert år imot delegasjoner/ studiebesøk fra inn- og utland. Totalt har 33 delegasjoner besøkt oss i 2019. Totalt var det 563 deltakere. Årsak og bakgrunn er veldig mangfoldig. 11 delegasjoner kom via studiebesøksordningen.

Tre av besøkene har vært hos oss for å filme og to av tre lagde dokumentarer. Dette har vært spesifikt på grunn av Miljøhovedstadsåret.

4. Vann- og avløpsetatens aktiviteter

Vann er liv

«Vann er liv» er samlenavnet for en rekke underprosjekter utført av Vann- og avløpsetaten i forbindelse med Oslo Europeisk Miljøhovedstad.

1. «Da Maridalsvannet forsvant» (folkeopplysning/Havnelangs)
2. Undervisningsopplegg for 5. klassinger
3. Springvann: miljøvennlig og bærekraftig (vannkarafler)

Det overordnede formålet har vært å bidra til folkeopplysning om vann og om sårbarheten i Oslos drikkevannsforsyning. Tiltakene er forankret i Oslo Europeisk miljøhovedstads kommunikasjonsstrategi, blant annet om:

- ▶ vannforbruk
- ▶ klimatiltak
- ▶ natur og biodiversitet
- ▶ energimessig yteevne

Tiltakene har vært en kombinasjon av opplysningskampanje på analoge flater i bybildet, digitale flater på nett, sosiale medier, egen kampanjenettside, fysisk arrangement/event, videoproduksjon, produksjon av vannkaraffel, internkommunikasjon, tradisjonelt presse- og mediearbeid og undervisningsopplegg for 5. trinn i Osloskolen.

Målgrupper

Folkeopplysning: Oslos befolkning bredt. Spesielt effektivt blant ungdom 18 – 24. Mest engasjement i gruppen 25–44 år.

Undervisningsopplegg: 5. klassinger i Osloskolen samt lærere og foreldre

Karafler: Restauranter i Oslo med særlig miljøprofil som opinionsledere.

Vurdering av resultat/effekt av aktiviteten:

Kampanjen «Vann er liv» skulle dels gi folk informasjon om sårbarhet i vannforsyning, dels oppmerksomhet til dette budskapet. Det ble også gjort proaktiv mediearbeid med fokus på budskapet om sårbarhet i Oslo vannforsyning. Siste del av kampanjen var innrettet mot å få folk til å møte opp på et arrangement under Havnelangs i juni 2019. Kampanjen fikk stor rekkevidde og høy grad av engasjement i sosiale medier. Visningstall i egne kanaler, antall medieoppslag og faktisk oppmøte på fysisk arrangement gir en god indikasjon på at kampanjen har hatt god effekt.

Rekkevidde i sosiale medier:

Eksposering av kampanjen «vann er liv» på Facebook: 1.178.708

Sidevisninger på kampanjesiden «vann er liv»: 14.398

Rekkevidde (unike personer): 338.600

Samarbeidspartnere: Utdanningsetaten / Osloskolen, Oslo havn KF, Bymiljøetaten

Videreføring?

Undervisningsopplegget ble lansert for skolene høsten 2019 og er også planlagt gjennomført i 2020 Fokus på drikkevann gjennom vannkarafler er forventet å ha en levetid på minimum tre år. Fornyng vurderes fortløpende.

Lenker

<https://vannerliv.no/> (benyttes nå til undervisningsopplegg – siden var hovedside for opplysningskampanjen «Vann er liv» i miljøhovedstadsåret)

Illusjoner på video med Alexx Alexander: <https://vannerliv.no/film/>

Nordre Aker Budstikke, 07.05.19 «Vi bruker et og et halvt Maridalsvann i året» <https://nab.no/vi-bruker-et-og-et-halvt-maridalsvann-i-aret/19.18763>

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for næring og eierskap

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

NOE-sektor omfattet følgende prosjekter:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Oslo Business Region	Næringslivsprogram	3 000 000	3 000 000
Oslo Business Region	Oslo Innovation Week – grønn profil	1 000 000	1 000 000
NOE	Oslo Bystudio – pilotprosjekt	250 000	250 000
		4 250 000	4 250 000

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

Oversikten lister aktiviteter/tiltak som har mottatt delfinansiering fra kap 126. Oslo europeisk miljøhovedstad. I tillegg innmeldte aktiviteter som sektoren vurderes som bidrag til miljøhovedstadsprogrammet som helhet.

1. Oslo European Green Capital Business Program

Kort beskrivelse av prosjektet/tiltaket:

Oppdraget gitt Oslo Business Region ifm European Green Capital-året var å engasjere og forplikte Oslos næringsliv i kommunenes mål med å redusere CO2 utslipp i samsvar med kommunens klimastrategi. For å gjøre dette laget Oslo Business Region et forretningsprogram med to hovedspor – Næringslivsutfordringene og Mentor programmet.

Oslo European Green Capital Næringslivsutfordringene:

For å nå utslippsmålene som er fastsatt i Oslo bys klimastrategi, utviklet Oslo Business Region fire bransjeutfordringer direkte relatert til å redusere næringslivets CO2-utslipp. Filosofien bak utfordringene er at viljen til å akseptere utfordringen er nøkkelen - det forventes ikke at ett selskap alene skal løse problemet innen en gitt tidsramme.

De fire Næringslivsutfordringene:

1. Vi utfordrer din virksomhet til å aktivt be om og arbeide for utslippsfri transport av varer og tjenester;
2. Vi utfordrer din virksomhet til å aktivt jobbe for at byggeplassene dine er fossil- og utslippsfrie;
3. Vi utfordrer virksomheten din til å be om at pensjons- og / eller forsikringsinvesteringene dine blir trukket ut av olje, kull og gass og blir erstattet med løsninger for fornybar energi;
4. Vi utfordrer virksomheten din til å redusere plastavfall ved å erstatte engangsplast med miljøvennlige alternativer, mens vi aktivt utfordrer leverandørene våre til å utvikle gratis plastalternativer gjennom innovative anskaffelser.

Resultater fra Næringslivsutfordringene:

Pr. januar 2020:

- 36 selskaper meldte seg på en eller flere av utfordringene (og for tiden er 13 i ferd med å signere);
- Bedriftene varierer i sektor og størrelse - fra store selskaper, inkludert Nordic Gym-kjeden SATS, til oppstart inkludert HAYK, en leiebiltjeneste.
- 20 storskala selskaper har signert;
- 7 små og mellomstore bedrifter;
- 9 StartUps.

Følg denne lenken for å se firmanavnene og utfordringen de har meldt seg på:

<https://mailchi.mp/oslobusinessregion.no/5fphv6cvku>

Oslo European Green Capital Mentoring Program

Med en tidsramme på litt over 10 år for å senke utslippene og for å oppfylle Norges forpliktelser til Parisavtalen, må vi endre oss raskt. Deling av kunnskap, feil og suksess er avgjørende for at bærekraftig forretningspraksis skal trives - mentorprogrammet er plattformen for denne kunnskapen og erfaringen som skal deles og videreføres.

Resultater fra mentorprogrammet

Mentorer:

Pr dags dato, januar 2020, har vi 24 Oslo European Green Capital Mentors.

Oslo Business Region valgte mentorene ut fra to kriterier;

- Deres bærekraftige forretningsopplevelser og
- Deres vilje til å forplikte seg til programmet.

Oslo European Green Capital Mentors representerer en rekke bransjer, fra mote til skipsfart. Følg denne lenken for å se en liste over Oslo European Green Mentors. [link](#).

Mentees:

Oslo Business Region oppfordret yngre personer i næringslivet til å søke om å bli mentee på mentorprogrammet til Oslo European Green Capital - søkere ble akseptert basert på to kriterier;

- interessen for bærekraftig forretningspraksis uttrykt i deres søknad
- deres vilje til å forplikte seg til programmet

Vi fikk 44 svar, og for øyeblikket har vi valgt ut 24 mentees, november 2019.

Resultater fra der Oslo European Green Capital Business Program var representert

Arrangementer der Oslo European Green Capital Business Program var representert

Oslo Business Region har lagt til rette for over 12 viktige hendelser og engasjert over 75 viktige virksomheter ifm bærekraft.

Oversikt over viktige arrangementer:

▶ (04/Jan) Oslo European Green Capital Business Program Launch	696 billetter solgt
▶ (06/Mar) Partnership for Diversity & Inclusion at SHE Conference	75 deltakere
▶ (22/Mar) Green Finance & War of Plastic at Nordic EV Summit	94 deltakere
▶ (20/Apr) Keynote speakers on War on Plastic	75 deltakere
▶ (22/May) Mobility track at Urban Future Global Conference	60 billetter solgt
▶ (23/May) Real Estate track at Urban Future Global Conference	55 billetter solgt
▶ (24/May) Keynote speakers & roundtable on Rethinking Green Investments at Urban Future Global Conference	322 billetter solgt
▶ (03/Jun) Keynote speakers on Clean Energy Solutions at Nor-Shipping	303 billetter solgt
▶ (24/Sep) Climate Budget Session at Oslo Innovation Week	60 deltakere
▶ (25/Sep) Mentoring Program Workshop	40 deltakere
▶ (06/Nov) Emission Free Transportation Workshop on Week	45 påmeldte

Oppfølgingen etter Oslo European Green Capital Industry utfordringer

Behovet for å redusere Oslos utslipp slutter ikke i 2019. Oslo Business Region vil bygge videre på momentumet skapt av Green Capital-året på følgende måter;

- 2019 vil bli anerkjent som året som mobiliserte Oslos private sektor for å delta i Oslo kommunes utslippsmål. Oslo Business Region vil fortsette å jobbe tett med Klimaetaten for å sikre at dette blir kommunisert tydelig til næringslivet.
- Oslo Business Region vil være vertskap for en rekke arrangementer og rundbordssamtaler for å håndtere hindringene og mulighetene som er tilgjengelig for privat sektor for å takle hver av Oslo European Green Capital-utfordringene.
- Oslo Business Region vil legge til rette for at den private sektoren går over til forretningsmodeller med lavt karbonavtrykk ved å utnytte organisasjonens nærhet til byens kommune. Oslo Business Region vil legge til rette for dialog mellom offentlig og privat sektor.
- Overgangen mot et grønnere, mer bærekraftig næringsliv er en kompleks utfordring - en utfordring som krever samarbeid. Oslo Business Region vil søke å skape varige samarbeid med viktige organisasjoner som handler på vegne av både offentlig og privat sektor.

Oppfølging av Oslo European Green Capital Mentoring Program

Oslo Business Region ønsker å bygge videre på relasjonene som er skapt på tvers av sektorer gjennom mentorprogrammet, fremover vil Oslo Business Region;

- Fortsett tilretteleggingen av de allerede eksisterende mentor / menteeforholdene.
- Forsøk å utvide mentorprogrammet over hele landet - starter med et Bergen / Oslo-fokus og bygge videre på det. Dette vil sikre at erfaringene gjennom det Miljøhovedstadsåret kan komme hele Norge til gode.
- Utforme programmet for å ha et spesifikt fokus på internasjonalt talent som jobber og bor i Oslo / Norge - dette sikrer at bærekraftige forretningspraksis blir fulgt og forstått. Ved å inkludere det internasjonale samfunnet, sikrer vi at Oslo / Norge høster fordelene av et internasjonalt perspektiv på bærekraftig forretningskikk.

Media:

- The Guardian (UK),
- Arctic Startup (FIN),
- Oxford University (UK)
- Ethos Magazine (UK),
- L'Usine Nouvelle (FRA),
- The Hub Institute (FRA),
- Usbek et Rica (FRA),
- La Razón (Spain),
- GQ (Brazil),
- Energy News Network (EUA),
- City Lab (USA)

Link to press folder:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1_kjP1xojChiRbIOUMVPBPytn9l1v66PBuhvZ1dli2_U/edit#gid=0

2. Europeisk miljøhovedstad under Oslo Innovation Week

Kort beskrivelse av prosjektet/tiltaket:

Oslo Innovation Week er en årlig konferanse som fremhever bærekraftige løsninger på globale utfordringer gjennom entreprenørskap, teknologi og innovasjon. Konferansen fant sted 23-27 september på forskjellige lokaler i sentrum av Oslo. Gjennom nasjonale og internasjonale samarbeid besto årets program av 63 arrangementer organisert av 156 offentlige og private aktører i næringsliv og innovasjonsmiljøer, med et felles mål om å gjøre verden litt grønnere.

Ved å bruke Oslos rolle som Europeisk miljøhovedstad som en rød tråd gjennom hele uken, fremhevet vi løsninger som vil hjelpe oss å sikre en bærekraftig byutvikling, både nasjonalt og globalt.

Kort hva man har fått ut av prosjektet/tiltaket – resultatet:

Hele programmet, bestående av 63 arrangementer organisert av 156 private og offentlige aktører, fremhevet løsninger og temaer relatert til bærekraftig byutvikling. Alle arrangementene måtte også kunne relatere eller fremheve løsninger tilegnet minst ett av FNs 17 bærekraftsmål.

Utvalgte arrangementer som fremhevet Miljøhovedstaden:

- The Official Opening of Oslo Innovation Week 2019
- A Plastic Promise – What role can the private sector play?
- European Green Capital Mentor Meeting
- Breaking the Barriers in a Circular Economy
- OIW 100 Pitches
- Stories from clean-tech Norway
- Bydugnad: Can we crowdsource a smarter city?

- Oslo Innovation Award 2019 ble gitt til selskapet Too Good To Go, som jobber aktivt med å minske matsvinn.
- I vårt arbeid med presse, både nasjonal og internasjonal, har vi fremhevet miljøhovedstaden som tema. Så langt i år har 486 artikler som nevner Oslo som miljøhovedstad blitt publisert. Tilbakemeldinger fra internasjonale journalister som deltok på Oslo Innovation Week 2019 viser at miljøhovedstaden var en bestemmende faktor for at de ville komme. De internasjonale journalistene fremhever arrangementet som omhandlet Oslos klimabudsjett som det mest verdifulle arrangementet under uken.
- Gjennom hele uken hadde vi en «European Green Capital hub» på Youngs, hovedkvarteret til Oslo Innovation Week 2019.

Vi brukte visuelle elementer til å fremheve Miljøhovedstadens profil:

- Vinyl med Miljøhovedstadens logo og visuelle identitet på 3 av lokalets vinduer.
- Vinyl med Miljøhovedstadens logo og visuelle identitet på 3 av lokalets vegger. Her hadde vi også informasjon om Miljøhovedstadens næringslivprogram.

Gjennom hele uken hadde vi en mobil miljøhovedstadutstilling på Youngs:

- Utstillingen fungerte som et informasjonspunkt, hvor designerte personer var tilgjengelige for informasjon eller spørsmål gjennom hele uken.

Under uken organiserte vi et møte for deltakere av Miljøhovedstadens mentorprogram:

- 20 mentorer og 20 «mentees» from forskjellige bærekraftssektorer deltok i en «speed matching session» hos Grape Architecture.
- Deltakerne fikk opplæring av «beste praksis» for mentorforhold av spesialistene i Catalysts.
- Prosjektlederen for Miljøhovedstaden Anita Trosdhal presenterte relevansen av mentorprogrammet i Miljøhovedstadsprosjektet.

Dersom prosjektet/tiltaket får effekt ut over 2019, blir videreført i samme eller tilpasset for er det ønskelig at dette beskrives.

Behovet for å redusere Oslos utslipp slutter ikke i 2019. Oslo Business Region vil bygge videre på momentumet skapt av miljøhovedstaden på følgende måter;

- Fortsette arbeidet med å profilere Oslo som en av verdens fremste på bærekraft ved å fortsette med fokuset på grønne løsninger og bærekraftig byutvikling.
- Interessen for Oslos klimatiltak er noe vi ønsker å bygge videre på i vårt fremtidige arbeid med internasjonal presse.
- Fortsette med å introdusere arrangører for grønne løsninger.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Ja. Gjennom vårt samarbeid med det lokale oppstartsselskapet The Unicorn, har vi laget filmer som fremhever den grønne profilen til Oslo Innovation Week. Filmene ligger her:

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1gTZZ41fx3diHFT8og3hLK6Xitd5e5Da_

Finnes lenke til ytterligere omtale?

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1_kjP1xojChiRbIouMVPBPytn9l1v66PBuhvZ1dli2_U/edit#gid=0

1. Oslo bystudio/CityStudio Oslo 2019

Kort beskrivelse av prosjektet/tiltaket:

I CityStudio Oslo skal studenter, med bistand fra vitenskapelig ansatte, ansatte i Oslo kommune og andre interessenter, utvikle prosjekter som kan bidra til at Oslo blir en enda grønnere og bedre by å bo i. CityStudio Oslo ble etablert som et pilotprosjekt i 2019, og Miljøhovedstadsåret var bakteppet for satsingen. Universitetet i Oslo tok initiativ til prosjektet i samarbeid med Oslo kommune. I tillegg var OsloMet – storbyuniversitetet, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet med som samarbeidspartnere. CityStudio Oslo 2019 ble gjennomført som et emne på 30 studiepoeng i høstsemesteret, basert på en tverrfaglig plattform. Satsingen er inspirert av CityStudio Vancouver, og Oslo er den første europeiske byen som tar i bruk modellen fra Vancouver.

Kort hva man har fått ut av prosjektet/tiltaket – resultatet:

Samskapning, byutvikling og bærekraft er nøkkelord for emnet CityStudio Oslo. Pilotprosjektet ble organisert med en styringsgruppe ledet av UiO, hvor alle samarbeidspartnerne deltok. Etter at emnebeskrivelsen var godkjent og opptak av studenter gjennomført, ble CityStudio Oslo lansert i august 2019. CityStudio Oslo hadde base i lokalene til Greenhouse Oslo på Grønland og 14 studenter deltok. Studentene fikk en solid tverrfaglig plattform og ble godt kjent med Oslo kommune og ulike utfordringer byen må løse. Studentene presenterte resultatene av sine prosjekter på et arrangement i Oslo rådhus 17. desember 2019. Erfaringene fra pilotprosjektet er positive og det er besluttet å videreføre CityStudio Oslo i 2020. Det ble gjennomført en underveis-evaluering og sluttrapporten ventes ferdigstilt om kort tid. Emnet er nominert til DIKUs utdanningskvalitetspris for høyere utdanning og har fått svært gode tilbakemeldinger i evalueringer.

Dersom prosjektet/tiltaket får effekt ut over 2019, blir videreført i samme eller tilpasset form er det ønskelig at dette beskrives:

Det er besluttet å videreføre CityStudio Oslo. Emnet starter opp igjen høsten 2020, med UiO, NMBU, OsloMet, AHO og Oslo kommune som samarbeidspartnere. CityStudio Oslo vil fortsatt være et emne på 30 studiepoeng hvor studenter, vitenskapelig ansatte, ansatte i kommunen, næringsliv og byens innbyggere samles rundt et felles ønske om å bygge bedre byer gjennom samspill og samskapning.

Finnes det film av tiltaket/prosjektet? (se lenke under)

Finnes lenke til ytterligere omtale?

Omtale av CityStudio Oslo på UiOs nettsider, inklusive film:

<https://www.uio.no/om/aktuelt/arrangementer/miljohovedstaden/citystudio-oslo.html>

<https://www.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2019/citystudio-oslo-studenter-for-en-bedre-by.html>

Emnebeskrivelse hos UiO: <https://www.uio.no/studier/emner/sv/iss/HGO4240/>

Artikkel om CityStudio Oslo 2020: <https://www.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2020/citystudio-2020.html>

2. Oslo Havn KFs satsning under Miljøhovedstadsåret 2019

Oslo Havn KF har gjennomført mange prosjekter i Miljøhovedstadsåret. Oslo Havn mottok ikke midler fra miljøhovedstaden, men har i flere prosjekter samarbeidet med andre aktører i Oslo kommune.

I tillegg til egne prosjekter listet opp nedenfor, har vi:

- Mottatt svært mange delegasjoner og journalister fra hele verden. Vi har fått mye positiv medieomtale. Gjør gjerne et mediesøk. Rapport kommer senere.
- Vi har vært foredragsholdere på mange konferanser.
- Vi har lagt til rette for at andre aktører i miljøhovedstaden får plass langs kaier og havnepromenaden.
- Vi har deltatt i arbeidsgrupper under miljøhovedstaden.
- Vi har laget 2 ambassadørfilmer med bilder og artikler
- For mer info se Oslo Havn på; web, NTB info, Facebook, Instagram, twitter og LinkedIn.
- Green Port konferansen
- Oslo Havn og Fortum signerte avtale om etablering av mellomlager for flytende CO2 i Sydhavn
 - <https://www.fortum.no/media/2019/10/mellomlagring-av-flytende-co2-pa-kneppeskjaeret-i-boks>

Åpning av landstrømanlegget til utenriksfergene på Vippetangen 8.1.2019

Utenriksfergene er i Oslo hver eneste dag hele året. Totalt fem skip står derfor for en stor andel av utslippene i havna. Color Line har brukt landstrøm siden 2011, Stena Line siden 2018, DFDS i 2019 og 2020. I 2020 vil alle utenriksfergene i Oslo bruke strøm når de ligger til kai.

Landstrømanlegget er viktig for å realisere handlingsplanen for nullutslippshavn. Forventet reduksjon tilsvarer 1300 bilers årlige CO2 utslipp.

Landstrømkonferanse 14. – 15.01.2019

Europeiske havner og leverandører møttes til konferanse for å diskutere og inspirere til bygging av landstrøm. Arrangør: Actia Forum. Vertskap: Oslo Havn.

Oslo Havn KF samarbeider med Bellona og Zero om utslippsfri havn

Samarbeid er viktig for å lykkes. Skal havna vokse samtidig som utslippene reduseres med 85 %, må vi jobbe på lag med kunder, aktører i byen, leverandører, politikere og myndigheter.

Oslo Havn KF inngikk samarbeidsavtale med Zero og Bellona. Begge har fagpersoner med bredt nettverk, høy kompetanse og der er viktige som våre sparringspartnere for å finne framtidens løsninger.

Temaene utslippsfri havn og økt overføring av gods fra vei til sjø, er stikkord for samarbeidet som fortsetter ut førte halvår 2020

Green Port Cruise and Congress med Oslo Havn KF som vertskap 16.–18.10.2019.

Oslo Havn KF var vertskap for Green Port Cruise and Congress fordi Oslo er Europeisk miljøhovedstad.

Havner fra Svalbard i nord til New Zealand i sør deltok på årets Green Port konferanse i Oslo. Nullutslippsløsninger, internasjonale krav og framtidens havner med bærekraftige løsninger ble diskutert.

Nettverket av havner som samarbeider om framtidens fornybare løsninger og utslippsfri teknologi er godt forankret, og vil fortsette å jobbe sammen i fremtiden.

Åpning av Bekkelagsbadet 23.5.2019

Oslo Havn åpnet Bekkelagsbadet 23. mai. Oslo Havn bygde parken og drifter den. Den inneholder stort grøntområde, aktivitetstilbud, brygge og stupetårn. Den ble raskt en populær badeplass.

Havnelangs 16.6.2019

Om lag 10 000 mennesker møtte opp på årets Havnelangs. De fikk oppleve om lag 50 aktiviteter langs den 9 km lange havnepromenaden.

Aktivitetene var for mennesker i alle aldre og var relatert til miljøhovedstaden, havn og fjord.

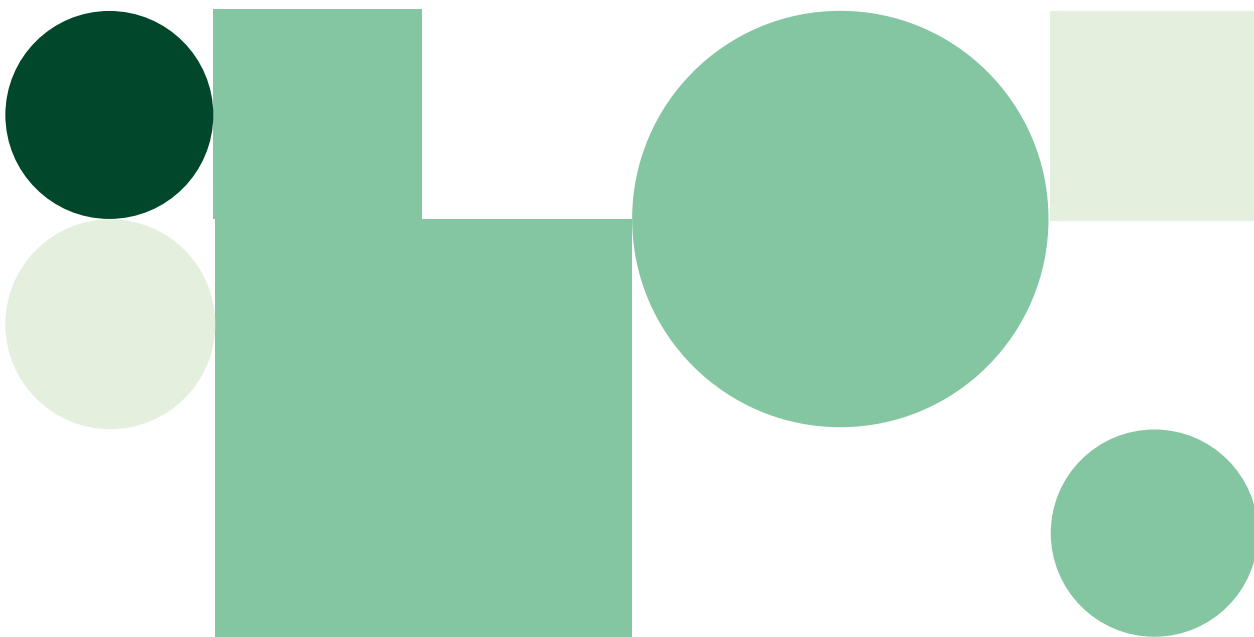
Mange av Oslo Havns kunder stilte opp for byens befolkning, samt andre aktører som kan relateres til barn, miljø og havn. Det samme gjorde Miljøhovedstaden med et stort arrangement.

Gasteparken åpnet 19.9.2019

Oslo Havn åpnet Gasteparken utenfor Skur 38, Akershusstranda 19. Parken har fått lekeskulptur for barn, benker og grøntområde. Gasten er midtpunktet, og det er tilrettelagt for seremonier og kransnedleggelse når marinefartøy besøker havna.

Trettenparken hele 2019

Oslo Havn har sammen med Bymiljøetaten prosjektert Trettenparken utenfor Skur 13. Det er mulig den åpner i desember 2019, alternativt våren 2020. Parken er per dags dato nesten ferdig og inneholder mange aktivitetstilbud for barn og unge. Investor Stein Erik Hagen har også satt opp Tree of Tenere, som gave til byens befolkning.

Sammenstilling av rapportering fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

1. Oversikt over aktiviteter i sektoren som mottok delfinansiering fra kap. 126. Oslo europeisk miljøhovedstad

Tiltak i OVKS-sektor:

Virksomhet	Prosjekt	Rev. budsjett	Anvendt beløp
Utdanningsetaten/ Klimaetaten	Program for Osloskolen	5 459 172	5 459 172
OVK	Felles barnehageprogram i Klimahuset og Botanisk hage	1 000 000	1 000 000
Hersleb vgs	Oslo fjordhage	800 000	800 000
	Totalt		

2. Oversikt over aktiviteter/tiltak i sektoren

Miljøhovedstadsåret i Utdanningsetaten

Det er et stort klima- og miljøengasjement blant elevene i Osloskolen. Oppmerksomheten om Oslo som europeisk miljøhovedstad 2019 har bidratt til å gi elevene økt kunnskap om klima og miljø, samt lagt til rette for en rekke praktiske miljøtiltak på skolene. Miljøhovedstadsåret i Utdanningsetaten har inneholdt flere aktiviteter, arrangementer og prosjekter. I tillegg er 2019 året der alle skolene har fått innført miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn, og alle skolene har fått et standardisert oppsett for kildesorteringen.

Miljøhovedstadsåret har også lagt til rette for nye samarbeid som handler om miljø. Nye samarbeid har oppstått mellom avdelinger innad i Utdanningsadministrasjonen og på tvers av etater i kommunen, samt mellom kommunen og eksterne aktører. Disse samarbeidene har lagt til rette for at prosjektene har blitt mer helhetlige på skolene. Eksempelvis har standardiseringen av kildesortering på skolene skjedd i samarbeid med Undervisningsbygg og Renovasjonsetaten, og prosjektet er forsterket gjennom, samarbeidet med Klimaetaten, klimaskolen og klimapilotene.

Flere av prosjektene som har startet opp i 2019 vil videreføres slik at elever fortsatt vil få økt kunnskap om miljø og klima de neste årene.

Arrangementer i miljøhovedstadsåret

3.mai ble det arrangert miljøfest på Sagene skole. Festen ble arrangert i samarbeid med Undervisningsbygg, Renovasjonsetaten og bydel Sagene. Byråd for oppvekst og kunnskap, Inga Marte Thorkildsen, og byråd for miljø og samferdsel, Arild Hermstad, var tilstede og snakket til elevene. Det var program fra en scene, matservering og elevene deltok i ulike miljøaktiviteter. Festen markerte miljøåret 2019 i Utdanningsetaten, elevene lærte om miljø, og fokuset var på elevene og deres miljøengasjement.

10. september arrangerte Utdanningsetaten verkstedet – Barna bygger fremtidens miljøvennlige skole på Bykuben. Deltakerne var fra Haugerud skole. Elevene fikk i oppgave å planlegge og lage modeller av hvordan et grønt skoletak kan utvikles og brukes. De fem modellene av skoletak ble utstilt på konferansen Grønne tak på skoleanlegg. Innspillene blir også tatt med videre i planene for Haugerud-området.

16.oktober arrangerte Utdanningsetaten en konferanse om Grønne tak på skoleanlegg. Konferansen ble holdt på Doga med over 70 deltakere. Arrangementet var tilpasset aktører som er involvert i planlegging, utforming og bygging av skoler, samt lærere og rektorer i Osloskolen. Målsetningen var å synliggjøre grønne tak som en utnyttet ressurs og et pedagogisk verktøy i skolen.

Aktiviteter i miljøhovedstadsåret

Våren 2019 ble det produsert en kampanjefilm - Elevene går foran om miljøarbeidet i Osloskolen. Filmen ble laget med støtte fra byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, Undervisningsbygg og Renovasjonsetaten. Filmen viser hvordan elevene går foran i miljøarbeidet i kommunen. Målsetningen er å både løfte frem elevstemmen og samtidig inspirere den øvrige Oslobefolkningen til å ta grønne grep på sine arbeidsplasser og i husholdningen. Viktig budskap er at det i Osloskolen går 90 000 elever, og "når 90 000 elever gjør litt, gjør det veldig mye". Filmen har blitt vist på sosiale medier og som "kinoreklame" for 450 000 besøkende på kino i 2019. Media Direct Norge har nominert reklamefilmen til «Big Screen Awards» for årets beste lokale reklamefilm på kino i Norge.

I 2019 har Osloskolen vært del av studiebesøksprogrammet til Miljøhovedstadsåret, og det er arrangert to store miljøkonkurranser mellom skolene. Én tegne- og illustrasjonskonkurranse og én konkurranse der elevene lagde en miljøkampanje for skolen sin. Målsetningen med konkurransene var å motivere og engasjere elevene i klima og miljøspørsmål. Premiene var kinobilletter og leker til skolene.

Klimaløft i Osloskolen

Klimaetaten og Utdanningsetaten har i 2019 lansert to konsepter innen klima- og miljøundervisning i forbindelse med Miljøhovedstadsåret 2019. Alle ungdomsskoler og videregående skoler har fått tilbud om besøk av en Klimapilot som holder foredrag om klima og miljø. Klimapilotene har i 2019 holdt foredrag for 17.000 elever i Osloskolen. De besøkte 40 skoler våren 2019 og 38 skoler høsten 2019, og har 3.600 følgere på instagram.

Nettsiden klimaskolen.no har oversikt over kvalitetssikrede undervisningstilbud og undervisningsopplegg om klima- og miljø. Klimaskolen.no har lærere som målgruppe, og har omtrent 500 visninger i uken. Klimaskolen.no inneholder ca 110 undervisningsopplegg, man oppdaterer portalen fortløpende. Hensikten er å gi lærere på alle skoletrinn et verktøy for å forenkle arbeidet med klima- og miljøundervisningen. Her finner lærerne gode og kvalitetssikrede undervisningsopplegg om klima og miljø knyttet til kompetansemålene for alle skoletrinn. Klimaskole.no er tilgjengelig for lærere over hele landet.

Vi har nådd elever i ungdomsskolen og i videregående skole i Oslo både gjennom alle foredrag som er holdt og gjennom Instagramprofilen. I tillegg har vi nådd lærere på alle skoletrinn i Osloskolen.

Både klimapilotene og Klimaskolen.no har bidratt til å bygge opp kunnskap blant elevene og bidratt til at undervisningen i klima og miljø har blitt noe lettere for lærerne. Det har vært en stor etterspørsel etter å få besøk av klimapilotene gjennom hele året. Det er gjennomført evalueringer blant lærerne både for vår- og høst-terminen, og begge evalueringene viser at lærerne er veldig fornøyde både med foredragene og klimapilotenes kompetanse og evne til å engasjere. I tillegg oppleves opplegget som en god støtte i læreplanen. Klimaskolen.no får også en god vurdering i evalueringene. Alt i alt må resultatene kunne sies å være i tråd med målet om å bygge opp kunnskap og engasjere elevene, i tillegg til å forenkle lærerens undervisning i klima og miljø.

Det er utarbeidet en rekke artikler både om klimapilotene og Klimaskolen.no på Klimaetatens nettside KlimaOslo. For å skape trafikk inn til artiklene er det laget en rekke Facebook-poster som har skapt et fint engasjement. I tillegg har Instagram-profilen til skapt klimapilotene skapt stort engasjement.

Klimaløft i Osloskolen er et samarbeidsprosjekt mellom Utdanningsetaten og Klimaetaten. Dette er et samarbeid som startet opp i forbindelse med miljøhovedstadsåret, og samarbeidet fortsetter etter at året er avsluttet. Det har også vært en kontakt opp mot Klimahuset og en rekke andre aktører som har vært spesielt interessert i å trekke på erfaringer fra klimapilotenes arbeid og deres kontakt opp mot den unge generasjonen.

Aktiviteten videreføres etter at miljøhovedstadsåret er avsluttet. Det er satt av midler ut økonomiplanperioden

Tilgjengelige lenker: <https://www.klimaoslo.no/2019/10/25/nytt-semester-med-klima-pa-timeplanen/>

Miljøledelse Miljøfyrtårn

Miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn har blitt innført i Oslo skolen, og prosjektet er i avslutningsfasen der det planlegges hvordan systemet skal organiseres, driftes og videreutvikles. Det er viktig med forankring sentralt for å implementere nye kriterier i Sertifiseringsordningen Miljøfyrtårn på en effektiv måte. Samtidig vil en styrke organiseringen av skolens miljøgrupper ved å bl.a. gjennomføre kurs og nettverkssamlinger.

Totalt er det 24 skoler som har miljøstatus fordi de mangler godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern. Skoler med miljøstatus jobber systematisk med miljøarbeidet på lik linje som miljøsertifiserte skoler. Målsetningen er å få alle skoler godkjent etter forskriften, og alle får bistand til å sende søknad til bydelene. Når godkjenning foreligger, vil skolene få endelig miljøsertifisering. Antall skoler som har fått godkjenning etter forskriften ved utgangen av 2019 er 146.

Standardisering av kildesortering

I løpet av 2019 har alle skolene i Oslo fått standardisert kildesorteringen inne på skolen. Alle skolene har enten fått nye beholdere eller bistand til å merke allerede eksisterende beholdere med riktige farger og symboler. Alle skolene skal ha beholdere i robust ikke-brennbart materiale, merket med korrekte farger og symboler for de ulike avfallstypene. Dette for at det skal være enkelt å kildesortere på alle skolene, og for at alle skolene skal ha et felles system som elevene kjenner igjen fra 1.klasse på barneskolen til 3.klasse på videregående.

Kildesortering på skolene handler først og fremst om å lære elevene hvordan vi kan leve mer bærekraftig. På klimaskolen.no ligger det undervisningsmaterieell om kildesortering og sirkulær økonomi. I tillegg har Utdanningssetaten i samarbeid med Renovasjonsetaten (REN) laget fire korte opplæringsfilmer om kildesortering i Oslo skolen. Disse er lagt ut på sosiale medier og på TAVLA. Filmene kan vises på info-skjermer og i klasserommet. Renovasjonsetaten holder også foredrag på alle skolene om kildesortering i Oslo.

I forbindelse med standardiseringen har alle skolene fått befarung av noen fra miljøprosjektene i Utdanningsadministrasjonen. Dette for å sikre bred forankring av prosjektet på alle skolene og for å legge inn bestilling av beholdere basert på skolens ønsker og behov.

Undervisningsbygg (UBF), i samarbeid med Renovasjonsetaten, har også vært på befarung på alle skolene for å legge til rette for utsortering av plast, mat og glass/metall på alle skolene.

Kuttmatvinn 2020

Oslo kommune har inngått en avtale med Kuttmatvinn 2020. Målet er at alle deltakere skal redusere matvinn med 20 % innen utgangen av 2019. Utdanningssetaten og Bymiljøetaten har inngått et samarbeidsprosjekt der alle aktivitetsskolene får tilbud om kursing i bl.a. bedre utnyttelse av råvarene og gjenbruk av mat. Inkludert i prosjektet er at virksomhetene skal 1 måned per semester veie matavfallet og rapportere til Østfoldforskning.

Det er aktivitetsskolene som i hovedsak har fått innføring i Kuttmatvinn 2020, men skoleledelsen er informert og det har vært mål om å involvere hele skolen i dette arbeidet.

I tillegg til disse har Geitmyra matkultursenter innført Kuttmatvinn 2020 på de skoler som de har matkurs med (10 stk).

Skoleåret 2018 / 2019 var det 40 skoler som fikk veiledning. Høsten 2019 er det 26 skoler som har fått veiledning. I tillegg er det 5 pilotskoler som har fått dybdeveiledning - Stovner, Marienlyst, Skjønnhaug, Vinderen og Tonsenhagen.

Prosjektet startet opp i 2018, og blir videreført i 2020.

La humla suse

La humla suse (LHS) og Norsk Botanisk Forening (NBF) har i samarbeid med Utdanningsetaten og Undervisningsbygg utarbeidet forslag til HumleBlomstSkole sertifiseringsordning. Målet er å øke fokuset på miljø og biomangfold ved å gjøre Osloskolen til et grønt nettverk for humler og villblomster. 13 Osloskoler var med i prosjektet i 2019.

Det ble gjennomført konkrete tiltak på Osloskolene for å skape og sikre leveområder for villblomster, humler og andre pollinerende insekter.

Det ble holdt Humleblomstskole- kurs for å spre kunnskap og forståelse til skolens ansatte og elever om hvorfor det er viktig med redningsaksjon for humler og villblomster, for å skape medvirkning og eierskap til prosjektet. Skolene har vært kreative og benyttet prosjektet inn i ulike fag i skolehverdagen.

Nullvisjon mot plastforurensning i Oslofjorden

Det er en målsetting om å fase ut unødvendige engangsartikler i plast i Oslo kommune. Dette er også et av de nye kriteriene i Sertifiseringsordningen Miljøfyrtårn der en må redusere generell bruk av engangsartikler og plast. Utdanningsetaten er i oppstartsfasen for hvordan dette skal gjøres, og målsettingen er å få implementert dette i 2020.

Utdanningsetaten er kåret til Oslo kommunes grønneste virksomhet 2019

Utdanningsetaten fikk pris som Oslo kommunes grønneste virksomhet i 2019. Bakgrunnen for prisen er at det jobbes bredt og systematisk med miljøarbeid i Osloskolen. I begrunnelsen ble det bl.a. trukket frem arbeidet med miljøfyrtårn, kildesortering, klimaløftet, og utviklingen av portalen klimaskolen.no og kutt i matsvinn.

Det ble også fremhevet det gode samarbeidet med Undervisningsbygg og Renovasjonsetaten i forbindelse med å implementere kildesortering i Osloskolen. Juryen fremhever at Utdanningsetatens arbeid er til stor nytte for Oslo kommunes Miljøfyrtårnsertifiserte etater og bydeler, med kompetanseoverføring gjennom Grønn kommune nettverket.

Dette er andre gang Utdanningsetaten mottar denne prisen. Første gang var i 2015 da innføringsprosessen av miljøledelsessystemet ble effektivisert og der etaten var en av de første i Oslo kommune med å innføre hovedkontormodellen.

2. Felles barnehageprogram i Klimahuset og Botanisk hage

I 2019 har Klimahuset, i samarbeid med fagmiljøer så som barnehage-lærerutdanningen ved Oslo MET, utarbeidet et pedagogisk opplegg for barnehagebarn med utgangspunkt i installasjoner i Klimahagen og Botanisk hage. Barns interesser, rett til medvirkning, sansing og aktiviteter er grunnprinsipper for formidlingen. Sentrale tema er kjærlighet til naturen, hva natur er, vær, årstider, fotosyntese (forenklet). Oppleggene er testet på barnehagebarn fra flere bydeler i Oslo. Vi planlegger også å tilby workshop og omvisning på Klimahuset for ansatte i barnehagene. Vi får et nytt bookingsystem på Naturhistorisk museums og en informasjonsbrosjyre både digitalt og på papir.

Utenfor Klimahuset lager vi nå en permanent utendørs utstilling rettet mot barnehagebarn og barnefamilier. Utstillingen vil inneholde ulike installasjoner, lydfortellinger og tekster som formidler historier om temperatur, vær, årstider. Klimahagen er åpen for alle og den krever ikke påmelding.

Klimahusets formidling retter seg mot barnehagebarn i alderen 3-6 år. Flere av oppleggene er også egnet for første og andre klasse. Vi legger vekt på temaer som kjærlighet til naturen, hva natur er, vær, årstider, fotosyntese (forenklet). Det kreves ingen forkunnskaper og alt vil foregå utendørs i Botanisk hage.

Barns interesser, rett til medvirkning, sansing og aktiviteter er grunnprinsipper for formidlingen. Oppleggene som er temabaserte, gir barn og voksne aktivt mulighet til å påvirke innholdet fordi det legges opp til «her og

nå- situasjoner». Så langt er følgende opplegg klare; Den store oppdagelsesreisen, oppdag naturen gjennom pinnens øyne og værkassa- fysikk aktiviteter og lek med dagens vær.

Klimahuset har et godt samarbeid med forskere ved avdeling Forskerfrø ved Naturfagssenteret, barnehagelærerutdanningen ved OsloMet samt et lite nettverk av barnehager som særlig jobber med naturformidling. I samarbeid med disse har vi hatt workshops, møter og pilottesting for å kvalitetssikre det pedagogiske arbeidet. Vi har gjennomført pilottesting for barnehagebarn fra flere bydeler i Oslo, barnehagestiftelsen Kanvas og en barnehage i Skedsmo kommune. Vi har også testet et av oppleggene på hele første trinn ved Tøyen barneskole. Dette har gitt gode innspill til flere opplegg som ferdigstilles våren 2020.

Når klimahuset åpner vil barnehager kunne melde sin interesse i vårt nye bookingsystem på Naturhistorisk museums hjemmesider. Det skal utarbeides en kort informasjonsbrosjyre om tilbudet Klimahuset tilbyr for videreformidling både digitalt og på papir.

Klimahuset ønsker også å tilby workshops og kurs for pedagoger og barnehageansatte. I dag har vi for eksempel et samarbeid med barnehager i bydel Gamle Oslo som gjennomgår en miljøfyrtårns sertifisering og vil tilby at disse kommer på en pedagogisk workshop og omvisning på Klimahuset som et ledd i dette.

3. Oslo Fjordhage (tidl. Grønlands flytende hage)

Oslos flytende hage er en flytende skolehage lokalisert langs Oslo havnepromenade. Formålet er å skape et arena for undervisning, bruk og forvaltning av fjordsressurser i et urban kontekst. Oslo flytende hage skal motta elever og undervise om urbant landbruk, urbant havbruk, og samspillet mellom dem. Vi kaller det fjordbruk.

Vi har bygget og sjøsett en flåte med et kuppeldrivhus på, slik at den fysiske forutsetningen for realisering av prosjektet er på plass. Flåta har hatt høytidelig åpning med inviterte gjester og kulturelle innslag. Vi har også hatt besøk av grupper av lærere og elever fra Osloskolen.

Prosjektet har også fått etablert nettverk med en rekke ressurspersoner, organisasjoner og institusjoner som følger utviklingen og gjerne vil samarbeide med oss på veien videre. Kan nevne Marinreparatørene, NIVA, Oslo Havn 1798, UNG Oslo, Tøyen Unlimited, TOOL (The Ocean Opportunity Lab). Arkitekthøyskolen (AHO), Havhøst (DK).

Prosjektleder Hans Jørgen Hamre har blitt nominert i FERD sin kåring av «Årets sosiale entreprenør» som følger av det prosjektet har oppnådd så langt.

Vi har inngått leiekontrakter om kai plass på Langkaia foran Operaen med Bymiljøetaten og i Lohavn/Sørenga med HAV Eiendom fram til juni 2020.

Effekt utover 2019:

Prosjektet er fortsatt i oppstartsfasen, og målet er å få flåten godkjent og sertifisert til bruk i undervisning, samt å få utarbeidet en pedagogisk plattform. Målsettingen for Oslo fjordhage er at flåten skal kunne tas i bruk til undervisningsformål i et lengre tidsperspektiv. Dette er også etablert som et mål for Hersleb vgs som har ansvar for driften av prosjektet.

Prosjektet vil føres fram til planlagt form, med aktiviteter knyttet til bevisstgjøring om marint liv i Indre Oslofjord. For å lykkes med dette ønsker vi å samarbeide mer med både kommunale og ideelle aktører i Fjordbyen, slik at elevene som besøker oss får et best mulig tilbud

Finnes det film av tiltaket/prosjektet?

Sjøsetting: <https://www.youtube.com/watch?v=kxadbcc0o-A>

Infofilm fra åpningen: <https://www.youtube.com/watch?v=XfVuVFrGzRY&t=7s>

Finnes lenke til ytterligere omtale?

Utdanningsnytt; <https://www.utdanningsnytt.no/klima-laereryrket/her-sjosetter-laereren-sitt-nye-klasserom/208932>

NRK Østlandssendingen (innslag 5) <https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-oestlandssendingen/201908/DKOA97081519>